

Kainuun tilannekuvawebinaari 24.2.25 klo 9-11

Webinaari tallennetaan. Pidäthän kameran ja mikrofonin suljettuna!

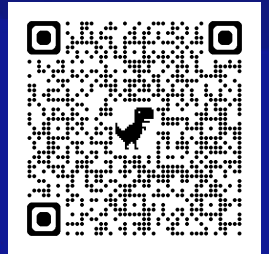
Ohjelma:

- **Webinaarin avaus ja tilannekuvatyön taustoitus sekä Kainuun maakuntasuunnitelman ja -ohjelman laadinnan prosessi,** aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas Kainuun liitto
- **Väestönkehitys ja hyvinvointi, aluetalous, kärkitoimialat ja investoinnit sekä saavutettavuus** erityisasiantuntija Henna Sormunen Kainuun liitto
- **Työllisyys, työmarkkinat ja maahanmuutto** analyytikko Atte Laitinen Kainuun ELY-keskus
- **Mitä eväitä tilannekuva antaa Kainuun kehittämisen tavoitteisiin?** Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas Kainuun liitto
- **Mahdolliset kysymykset ja kommentit lopuksi, keskusteluosiota voi käyttää.**

Linkki tallenteeseen saatavilla 25.2.-11.3. Kainuun liiton Kuiskintaa-sivulla <https://kainuunliitto.fi/tietopalvelut/ennakointi-kuiskintaa/>

Myös esitysmateriaali tulee jakoon samalle sivulle.

Kainuun tilanne- ja kehityskuvateksti, pdf (laadittu loppuvuonna 2024)

Kainuun tilanne- ja kehityskuva

Tilannekuvawebinaari 24.2.2025

Erityisasiantuntija Henna Sormunen, Kainuun liitto

Sisältö

1. Väestönkehitys ja hyvinvointi
2. Kainuun aluetalous, kärkitoimialat ja investoinnit
3. Saavutettavuus

MAAPINTA-ALA

22 687 km²

3. suurin

VÄKILUKU

69 637*

2024

YÖPYMISIÄ

900 000

2024

KESÄASUKKAITA

12 916

2023

UUSIUTUVA
ENERGIA

60 %

2022

VÄESTÖTIHEYS

3,5 as/km²

*Tilaa, rauhaa ja
puhdasta luontoa*

METSÄÄ

1,93 milj. ha

90 % maapinta-alasta

JÄRVIÄ

4 639

12 % pinta-alasta

PUHDAS ILMA

*pienihiukkaspitoisuus
2. pienin maakunnista*

14.2.2025, *ennakkotieto

Kainuussa on

- ★ Yksi nopeimmista ja vihreimmistä supertietokoneista LUMI, Kajaani
- ★ Kasvava datakeskustoimiala ja kukoistava peliala, Kajaani
- ★ Unescon kirjallisuuskaupunki, Kuhmo
- ★ Vetovoimainen matkailualue, Arctic Lakeland Kainuu
- ★ Yksi Suomen korkeimmista vesiputouksista, Hepoköngäs, Puolanka
- ★ Suomen 100-vuotis juhlakansallispuisto, Hossa, Suomussalmi
- ★ Suomen suurin järvenselkä, Oulujärvi
- ★ Eniten miesten pesäpallon Suomen mestaruuksia, Sotkamon Jymy

BKT €/as.

42 126

2022

3

*supertietokonetta
LUMI, Mahti & Puhti*

TYÖPAIKKOJA

27 134

2023

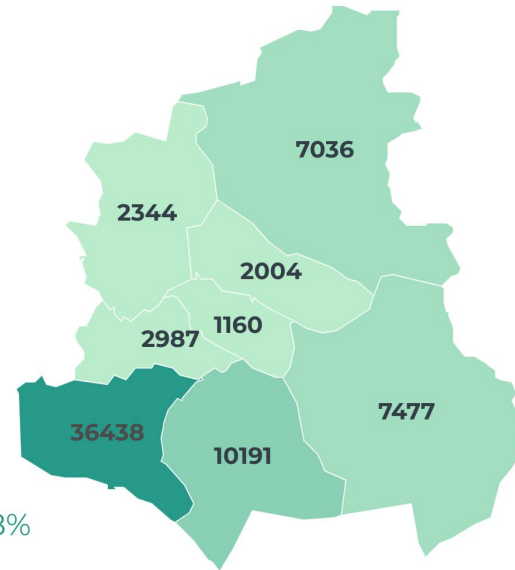
TYÖTTÖMYYS

12,2 %

joulukuun lopussa 2024

KAINUUN LIITTO

KAINUUN VÄESTÖ

Väkiluku kunnittain 2024*

Harvaanasuttu maakunta

Kajaanissa asuu 52 % väestöstä

65 v. täyttäneiden osuus 30,7 % (Kajaani 24,7 – Hyrynsalmi 45,3 %)

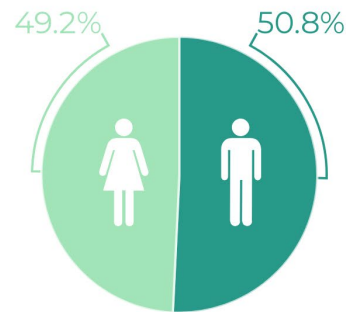
Keski-ikä 47,9 v.: maakunnista 3. korkein

Miesten osuus maakunnista suurin

Nuorten naisten määrä vähäinen

Ulkomaalaistaustaisten osuus nousussa

VÄKILUKU
69 637
2024*

13,2 %
koko maa 14,6 %

56,2 %
koko maa 61,8 %

30,7 %
koko maa 23,4 %

● Alle 15 v. ● 15-64 v. ● 65- v.

KAINUUN LIITTO

Harvaan asutulla maaseudulla asuvat 27,5 %
koko maa 4,7 %

Väestötiheys 3,5 as/km²
koko maa 18,4 as/km²

Taajama-aste 75,0 %
koko maa 86,9 %

Keski-ikä 47,9 v.
koko maa 43,8 v.

Ulkomaalais-
taustaisten osuus 5,3 %
koko maa 10,2 %

Väestöllinen huoltosuhde 78,0
koko maa 61,9

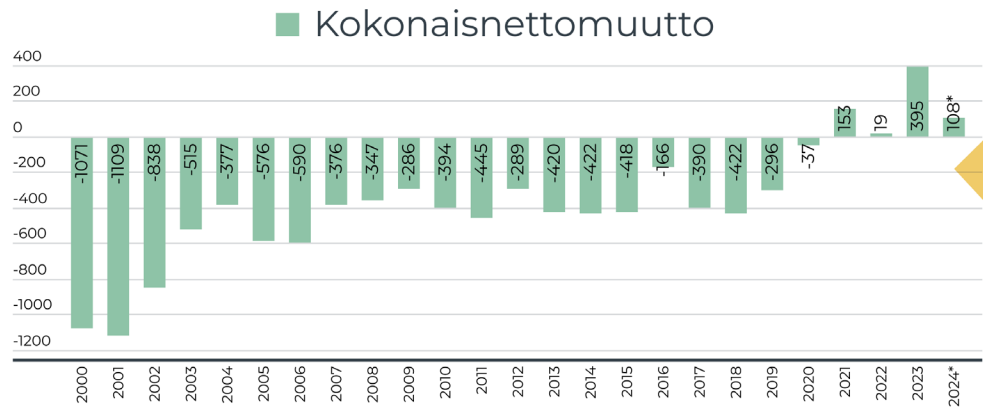
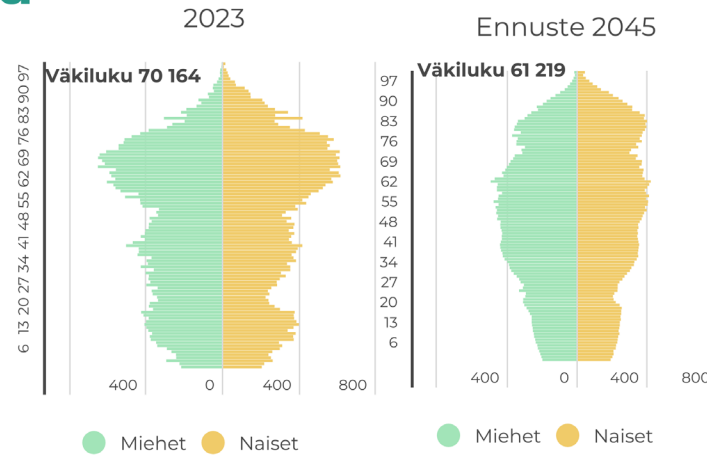
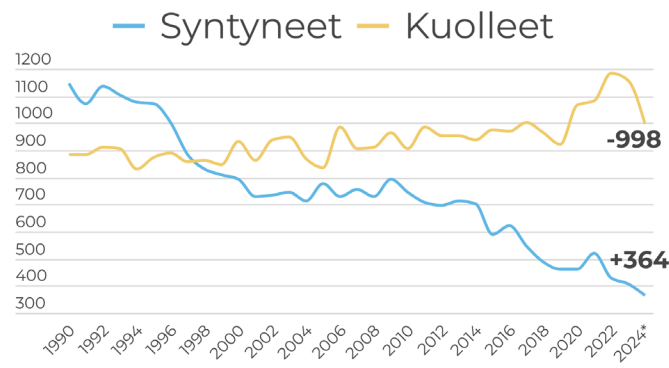
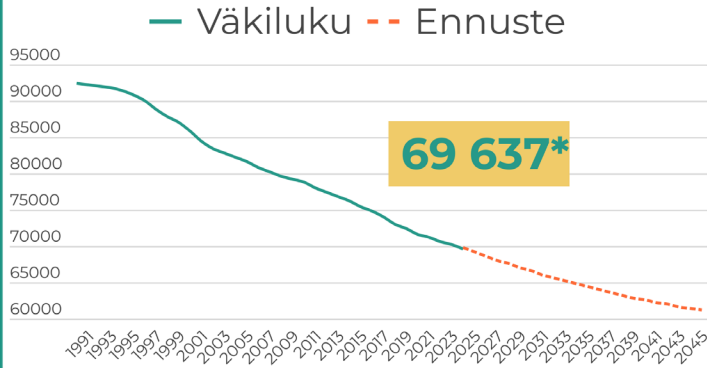
Väestönkehitys ja väestön määrä Kainuussa

Kainuussa väestö vähentynyt yli 40 vuotta.

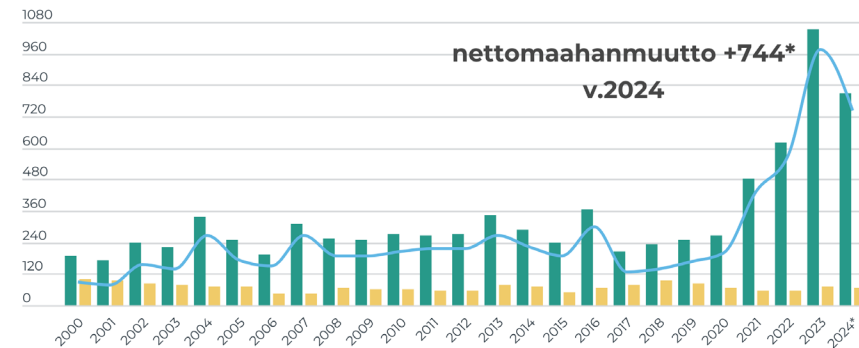
Kainuu on **muuttovoittomaa -kunta** neljättä vuotta peräkkäin. v. 2024: muuttovoitto 108 henkilöä ja nettomaahanmuutto 744 henkilöä. -> Muuttovoitto tulee maahanmuutosta.

Kunnista 5/8 sai muuttovoittoa:

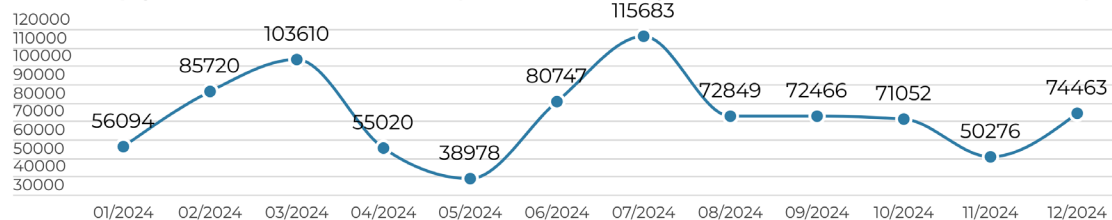
Kajaani 107
Puolanka 29
Ristijärvi 8
Kuhmo 4
Sotkamo 1

■ Maahanmuutto ■ Maastamuutto
■ Nettomaahanmuutto

● Yöpymiset kk v.2024 (rekisteröidyt + rekisteröimättömät)

900 000 yöpymistä v. 2024

Ympärivuotinen matkailu ja monipaikkaisuus lisäävät väestön määrää ja palvelukysyntää alueella.

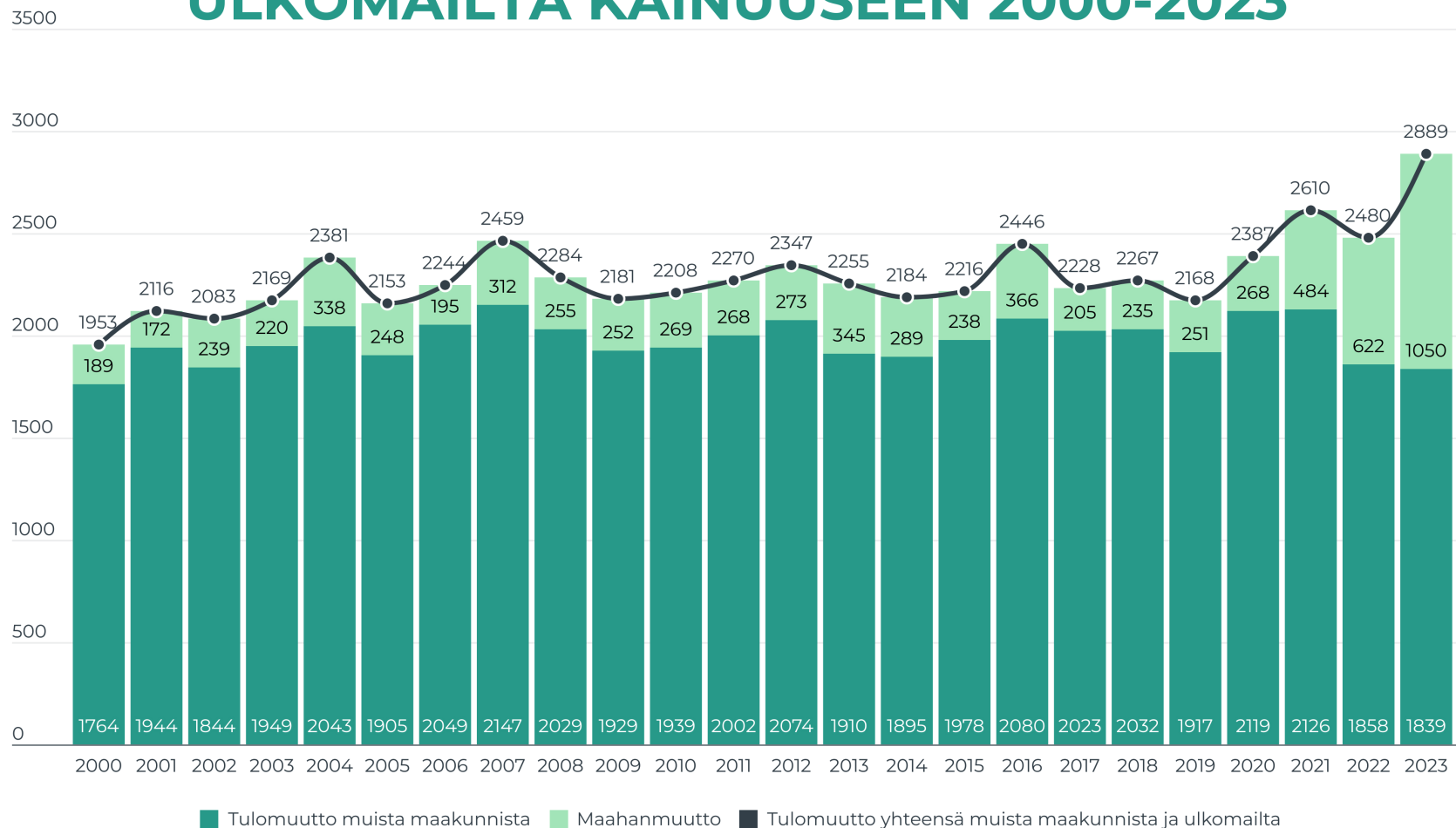
- KAMKilla 600 & KAOLilla 300 kv opiskelijaa
- Paljon kv perheitä

*ennakkotieto 2024
6.2.2025 Data: Tilastokeskus & Visitory

Tulomuutto Kainuuseen

TULOMUUTTO MUISTA MAAKUNNISTA JA ULKOMAILTA KAINUUSEEN 2000-2023

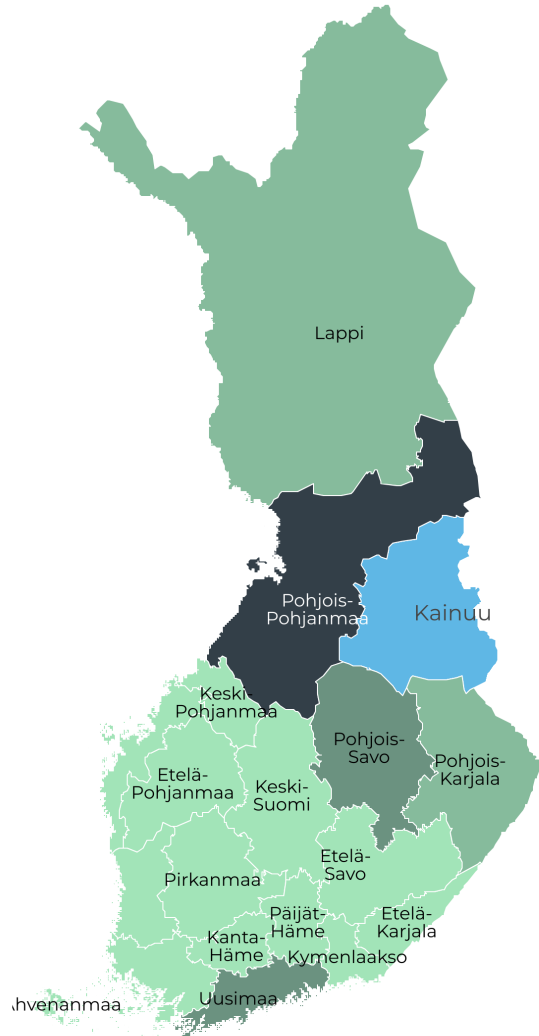
- Tulomuutto Kainuuseen on kasvanut! Vuonna 2023: **2889 (+16 %)**
- Kasvu tulee maahanmuutosta
- Koronavuosina myös kotimaanmuutto kasvoi
- Kainuuseen muuttaa enemmän miehiä kuin naisia.
- Eniten Kainuuseen muuttaa 18-24 -vuotiaita, mutta määrät tippuneet viime vuosina.
- Työikäisten ja eläkeikäisten tulomuuttajien määrä kasvanut.

24.10.2024

data: Tilastokeskus, muuttoliike, maakuntien välinen muutto

MAAKUNTIEN VÄLINEN MUUTTO 2023

Tulomuutto Kainuuseen

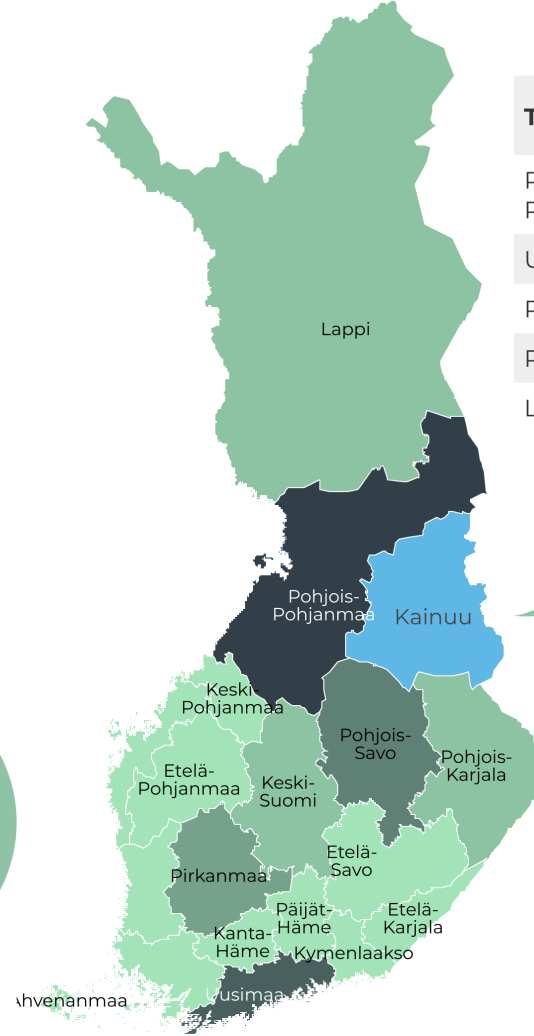

TOP 5	Tulomuutto Kainuuseen
Pohjois-Pohjanmaa	594
Uusimaa	295
Pohjois-Savo	244
Pohjois-Karjala	142
Lappi	126

+1839

Muutos
-582

Lähtömuutto Kainuusta

TOP 5	Lähtömuutto Kainuusta
Pohjois-Pohjanmaa	601
Uusimaa	482
Pohjois-Savo	329
Pirkanmaa	229
Lappi	152

-2421

Ulkomaalais-
taustaisten
muuttoliike
yleisimmin
Kainuu
=> Uusimaa,
Uusimaa =>
Kainuu.

Väkiluku ja väestöennuste

	2023	2030 (v. 2024 ennuste)	2040 (v. 2024 ennuste)	muutos % vuodesta 2023 -> 2030	muutos % vuodesta 2023 -> 2040
Kainuu	70164	66558	62552	-5,1	-10,8
Kajaanin seutukunta	50988	49723	47995	-2,5	-5,9
Kehys-Kainuu	19176	16835	14557	-12,2	-24,1
Hyrynsalmi	2063	1822	1569	-11,7	-23,9
Kajaani	36513	35886	34778	-1,7	-4,8
Kuhmo	7582	6628	5745	-12,6	-24,2
Paltamo	3037	2663	2364	-12,3	-22,2
Puolanka	2359	2093	1839	-11,3	-22,0
Ristijärvi	1164	1051	943	-9,7	-19,0
Sotkamo	10274	10123	9910	-1,5	-3,5
Suomussalmi	7172	6292	5404	-12,3	-24,7

Väestöennuste kuvaa tilannetta, jos väestönkehitys jatkuisi nykyisen kaltaisena.

Uusimman Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Kainuun väkiluku laskisi edelleen, mutta vähemmän kuin aiemmissa ennusteissa.

Ennusteen mukaan Kainuun väkiluku vähenisi 3600 henkilöllä (5,1 %) v. 2030 mennessä, 7600 henkilöllä (10,8 %) v. 2040 mennessä ja 8500 henkilöllä (12,1 %) 2045 mennessä.

Eniten väestö vähenisi Kuhmossa, Suomussalmella, Paltamossa ja Hyrynsalmella, ja vähiten Sotkamossa ja Kajaanissa.

Erityisesti Kehys-Kainuussa väestö vähenee.

Väestö ikäluokittain ja ennusteet

VÄESTÖN IKÄRAKENNE 2023, ENNUSTEET 2030 JA 2040

alle 15 v., 15-64 v. ja 65 v. täyttäneiden %-osuudet

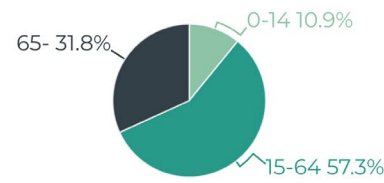
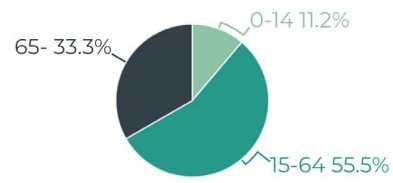
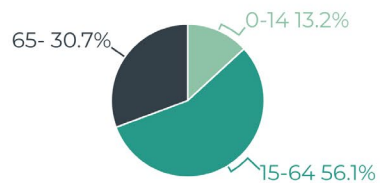
	2023			2030 ennuste			2040 ennuste		
	0-14	15-64	65-	0-14	15-64	65-	0-14	15-64	65-
Kainuu	13,2	56,2	30,7	11,2	55,5	33,3	10,9	57,3	31,8
Kajaanin seutukunta	14,5	58,9	26,6	12,2	59,1	28,7	11,5	60,9	27,6
Kehys-Kainuu	9,6	48,9	41,5	8,3	44,7	47,0	8,7	45,4	45,9
Hyrnsalmi	9,5	45,2	45,3	8,9	40,7	50,3	9,0	43,8	47,2
Kajaani	14,9	60,4	24,7	12,6	60,8	26,6	11,9	62,6	25,5
Kuhmo	10,0	50,1	39,9	8,4	46,5	45,2	8,9	47,4	43,8
Paltamo	11,6	51,7	36,7	9,0	49,9	41,0	8,8	52,5	38,6
Puolanka	8,9	48,1	43,0	7,8	44,6	47,5	8,4	45,9	45,6
Ristijärvi	10,1	47,5	42,4	9,7	41,8	48,5	9,0	45,5	45,5
Sotkamo	14,6	56,9	28,5	11,9	57,2	30,9	11,2	58,3	30,6
Suomussalmi	9,5	49,0	41,6	8,2	44,1	47,7	8,5	43,7	47,8

2023

2030

2040

< Kainuu > < Kainuu > < Kainuu >

0-14 15-64 65-

0-14 15-64 65-

0-14 15-64 65-

Alle 15-vuotiaiden osuus laskee, eikä ennusteiden mukaan maahanmuuttokaan käännä suuntausta.

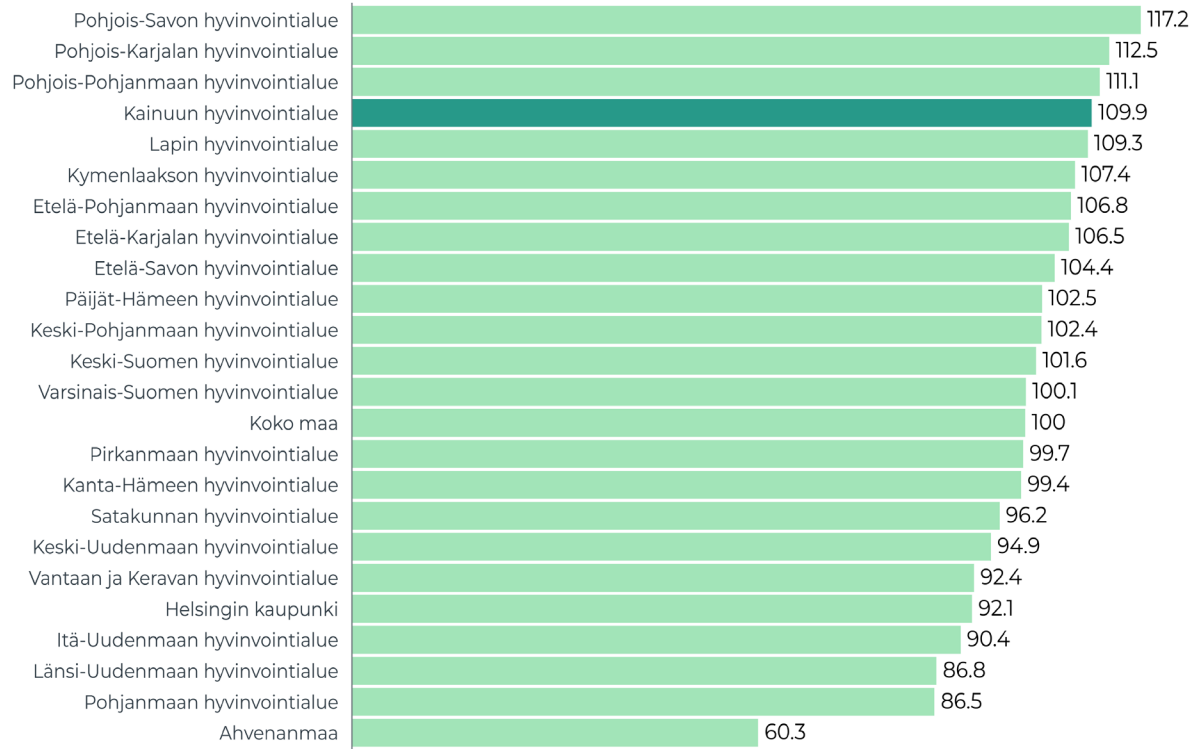
Työikäisten osuus laskee 2030, mutta kasvaa vuoteen 2040 mennessä nykyistä suuremmaksi (maahanmuuton kasvun oletus, sekä suurten ikäluokkien poistuma)

Yli 65 –vuotiaita on lähes kolmannes. Ennusteen mukaan osuus kasvaa v. 2030, mutta kääntyy laskuun pian tämän jälkeen. Erityisesti Kehys-Kainuu ikääntyy entisestään.

Ennusteen mukaan työikäisen väestön osuus kasvaa Kajaanissa ja Sotkamossa 2030 ja 2040 ja Paltamossa 2040 mennessä.

Väestön hyvinvointi

SAIRASTAVUUSINDEKSI (ikävakioitu) HYVINVOINTIALUEITTAIN 2022

Kainuun liitto 19.2.2025
data: THL, Sotkanet

Kainuulaisten hyvinvointi on kohentunut pitkällä aikavälillä, mutta alueelliset erot ovat suuria. Ikärakenne haastaa.

- Ikävakioitu sairastavuusindeksi laskenut (109.9)
- Ikävakioimaton sairastavuusindeksi noussut (122; 2. suurin HVA:sta) => sairastavuustaakka ja palvelutarve kasvavat

Huolenaiheena ennalta ehkäistävissä olevien kuolinsyiden korkea määrä, työikäisten työkyky (tuki- ja liikuntaelinsairaudet) sekä lasten ja nuorten fyysinen ja henkinen hyvinvointi.

Väestönkehityksen näkymät

Jotta Kainuun väestön väheneminen pysähtyisi, täytyisi tulomuuton olla n. 500 henkilöä enemmän vuosittain (jos syntyvyys ja kuolleisuus pysyisi samalla tasolla)

Kuva: Kainuun liitto

- Kainuun väestönkehitys on ollut aleneva jo pitkään, mutta toteutunut väestönkehitys on ollut ennusteita positiivisempaa.
- Talouden vahva kasvu ja tulevat investoinnit muuttanevat väestökehitystä entisestään ennustettua positiivisemmaksi.
- Väestö silti vähenee ikärakenteesta johtuen.
- Muuttovoiton ja maahanmuuton ennakoidaan jatkuvan.
- Nuorten naisten määrä ei ole kasvussa
- Monipaikkaisuus ja ympärivuotinen matkailu tasaavat väestönkehitystä. KV matkailijoiden määrä kasvussa!
- Jos erityisesti Kehys-Kainuun rajakuntien väestön väheneminen ja vanhusväestön osuuden kasvaminen ja alueiden autioituminen jatkuu vahvana, se heikentää Kainuun ja samalla itärajan alueiden kokonaisturvallisuutta.

Kuva: Mikael Kanerva, CSC

Kainuun aluetalous, kärkitoimialat ja investoinnit

KAINUUN ALUETALouden MUUTOKSET 2015-2023

Kainuun aluetalous on kasvanut kaikista maakunnista vahvimmin vuodesta 2015 saakka =>

positiivinen rakennemuutos!

27 134 (+1,6) %
Työpaikat

+3,2 %
Tehtyjen työtuntien määrän muutos, yksityinen sektori

+60,6 %
BKT:n muutos*
2022 btk: 42126€/as

+164 %
Viennin muutos %.
2023 vienti: 386 M€

+40 %
Liikevaihdon muutos (TOL A-X)

+93 %
Kärkitoimialojen liikevaihdon muutos

+26 %
Kärkitoimialojen henkilöstömäärän muutos

+480 (+6,8 %)
Yritysten toimipaikkojen lkm muutos

-589 (-3,8 %)
Yritysten henkilöstön lkm muutos

+50 %
TK -menojen muutos.
v. 2023 TK-menot: 413 €/as.

2022 kasvuennätyksien vuosi Kainuussa, 2023-2024 matalasuhdannetta, käännettä on parempaan

- **Arvonlisäys ja BKT/hlö** kasvoivat Kainuussa maakunnista eniten v. **2022**.
- OP ryhmän ennusteen mukaan **Kainuun talous kasvaa kaikista maakunnista eniten vuosina 2015-2025; 24 %**
- Vuonna **2023 Kainuun talouskehitys oli laskusuuntaista**, kuten puolessa muistakin maakunnista. Arvonlisäys laski 8,6 %. Vuonna 2024 suhdannenäkymissä parannusta, mutta työvoiman kysyntä vähentynyt.
- **Konkurssien** määrä kasvoi vuosina 2023 ja 2024.
- **Uusien yritysten määrä kasvoi suhteellisesti eniten (+8 %)** Kainuussa ja **yrityskanta kasvoi** v. 2023.
- **Kasvuyritysten** (väh. 20 % kasvu, 3 hlöä) määrä kasvoi eniten Kainuussa (+29,6 %) ajanjaksolla 2019-2022, vuonna 2023 vähennystä.
- **Tutkimus- ja kehittämistoiminnan** menot kasvoivat vuonna 2023 8,4 % 413 euroon/as (koko maa 1506 €/as.) KAMKin T&K menot kasvoivat 32 % (kaikki AMKt yht. 3,9 %).
- Investointipotentiali jopa 12 mrd € vuoteen 2030 mennessä.
- Uusia mahdollisuuksia investoinneille, yrityksille ja tutkimus- ja oppilaitosten TKI-toiminnalle NATO-jäsenyyden myötä. Vuosangan harjoittelualueen kehittämiseksi on käynnistetty *Puolustusteollisuuden TKI- ja osaamistarpeet – uusia mahdollisuuksia Kainuussa – Vuosanka -hanke*. Kainuuseen pyritään saamaan Euroopan johtava arktisen sodankäynnin testauskeskus.

Yritysten rahoituksessa ja yksityisten lainansaannissa haasteita Kainuussa

- Yrityksillä on usein vaikeuksia saada kokonaisrahoitusta investointien ja kehittämistoimien rahoitukseen, tämä hidastaa erityisesti pk-yritysten perustamista, uudistumista ja kestäväää kasvua.
- Kiinteistöillä ja käyttöomaisuudella on alhaiset vakuusarvot – eivät kelpaa lainarahoituksen vakuudeksi.
- Yksityisillä asunnonostajilla vaikeuksia saada asuntolainaa. Keskimäärin asunnon käyvästä arvosta hyväksytään vakuudeksi noin 60 - 70 prosenttia, mutta syrjäseuduilla kiinteistöillä ja käyttöomaisuudella on alhaiset vakuusarvot tai jopa negatiiviset. Vakuusarvojen määrittelyssä kasvavassa määrin merkityksellinen seikka on talon sijainti.
- Kainuussa ja itärajan alueilla on havaintoja ongelmasta, että pankit haluttomia rahoittamaan asuntoremontteja tai -kauppoja. Tämä heikentää tulevaisuuden uskoa ja mahdollisuuksia jäädä tai muuttaa Kainuuseen. Lisäksi se on merkittävä uhka itärajan alueiden kokonaisturvallisuuden vahvistamiselle

Aluetalous kasvanut vahvasti kärkitoimialojen vetämänä

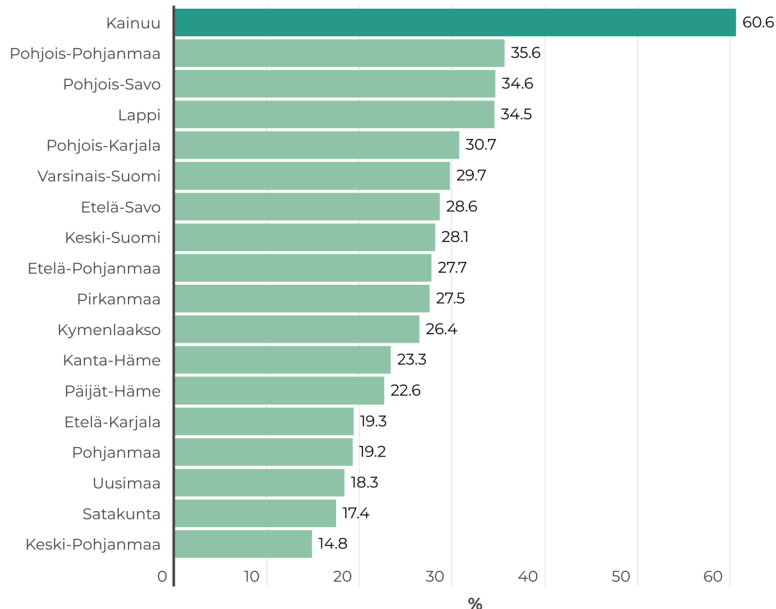
Kainuun BKT henkeä kohden kasvanut eniten vuosina 2015-2022; 60,6 %

Maakunnista 11. korkein **BKT: 42126 € henkeä kohden**. Noussut monta sijaa ylöspäin maakuntavertailussa.

Kaikkien toimialojen (TOL A-X) liikevaihdon trendi kasvanut jyrkästi vuodesta 2015 vuoteen 2022. Liikevaihto laski 4,3 % vuonna 2023.

Henkilöstömäärän kehitys ollut maltillisesti nousevaa pitkällä aikavälillä, mutta tasoittunut viime vuosina. Vuonna 2023 laskua 0,1 %

BKT:N MUUTOS % ASUKASTA KOHDEN MAAKUNNITTAIN VUOSINA 2015-2022

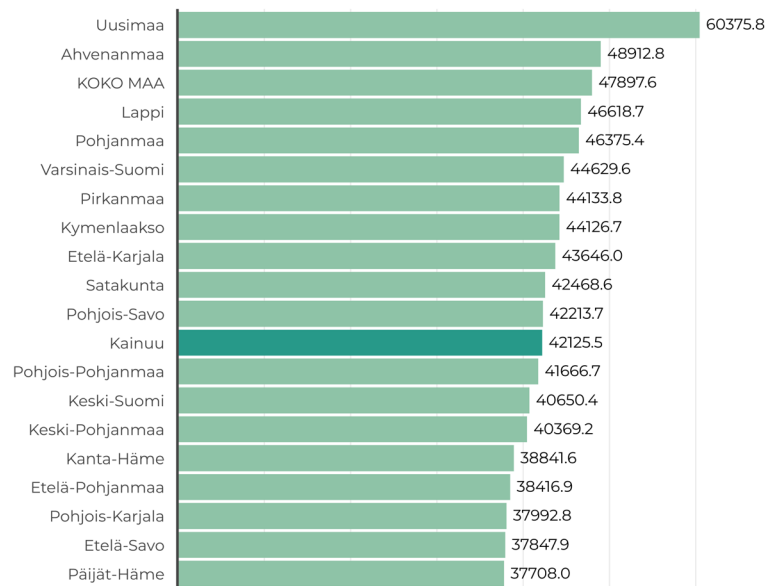

17.1.2025
data: Tilastokeskus, Kansantalouden aluetilinpito, Käypiin hintoihin

BKT MAAKUNNITTAIN 2022

Bkt henkeä kohden, käypiin hintoihin €

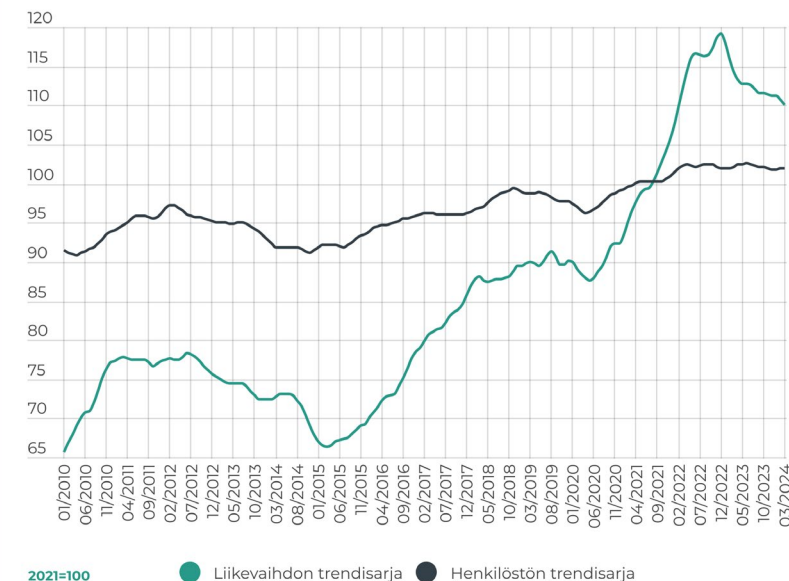

28.11.2024
data: Tilastokeskus, Kansantalouden aluetilinpito

KAIKKIEN TOIMIALOJEN (TOL A-X) SUHDANNEKEHITYS KAINUUSSA

Liikevaihto ja henkilöstöestimaatti 01/2010-03/2024

2021=100 ● Liikevaihdon trendisarja ● Henkilöstön trendisarja

Kainuun liitto, 20.1.2025
data: Tilastokeskuksen asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Kainuun kärkitoimialat

Liikevaihdoltaan suurin kärkitoimiala on kaivannaistoiminta ja kemianteollisuus.

Teknolgiateollisuus on kasvanut henkilöstömäärältään suurimmaksi.

KAINUUN KÄRKITOIMIALARYHMIEN LIIKEVAIHTO M € 2023

Yht. 1849 M €

Kaivannaistoiminta ja kemianteollisuus
719.3

Teknolgiateollisuus
(ICT- ja elektroniikka
ja metalliklusteri)
310.7

Biotalous (Metsä- ja puu-, energia- ja
elintarvikeklusteri)
670.2

Matkailu
149.0

Kainuun liitto, päivitetty 20.1.2025
data: Tilastokeskuksen asiakaskohtainen suhdannepalvelu

KAINUUN KÄRKITOIMIALARYHMIEN HENKILÖSTÖMÄÄRÄESTIMAATIT 2023

Yht. 6339

Teknolgiateollisuus (sis. ICT- ja
elektroniikka- ja metalliklusteri)
2409

Matkailuklusteri
1243

Biotalous (sis. metsä- ja puu-, elintarvike-
ja energiaklusteri)
1703

Kaivannaistoiminta
983

Kainuun liitto, päivitetty 20.1.2025
data: Tilastokeskuksen asiakaskohtainen suhdannepalvelu

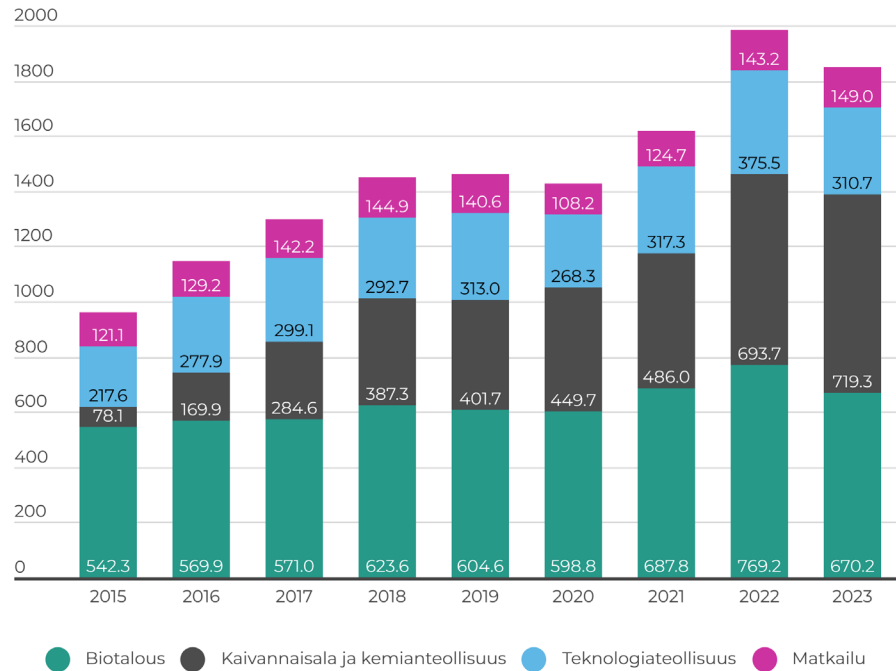

Kärkitoimialojen kehitys

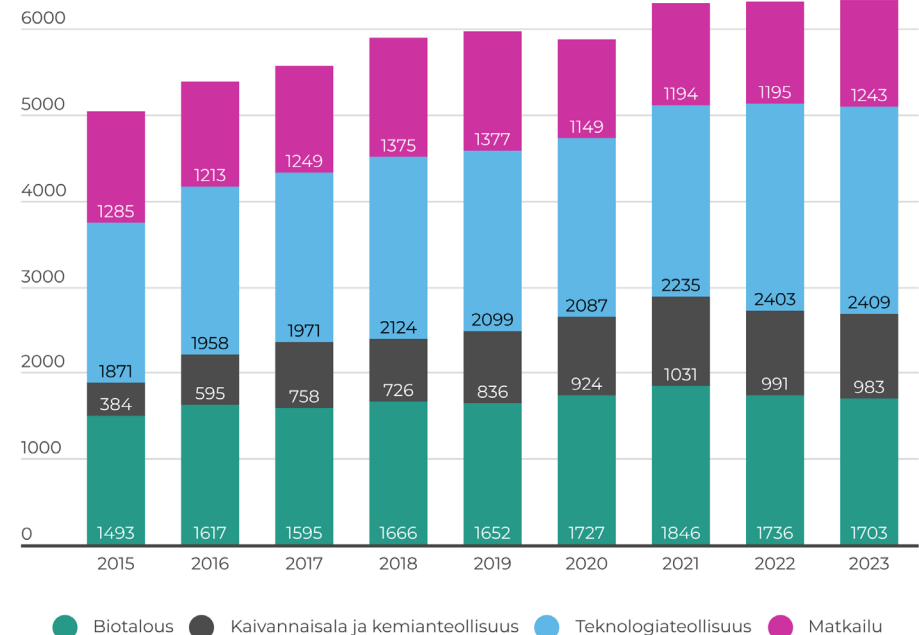
Kärkitoimialojen liikevaihto kasvanut 93 % vuodesta 2015

Kärkitoimialojen henkilöstömäärät kasvaneet 26 % vuodesta 2015.

LIKEVAIHDON EUROESTIMAATIT M€ KÄRKITOIMIALARYHMISSÄ 2015-2023

HENKILÖSTÖMÄÄRÄESTIMAATIT KÄRKITOIMIALARYHMISSÄ 2015-2023

Kärkitoimialojen suhdanteet

	Liikevaihdon vuosimuutos (%)				Henkilöstömäärän vuosimuutos (%)			
	2021	2022	2023	2024 1.puoli v.	2021	2022	2023	2024 1. puoliv.
Kainuun biotalous	14,9	11,8	-12,9	0	6,9	-6	-1,9	-6,3
Metsä- ja puuklusteri	17,5	-1,7	-7	2,2	10,9	-5,4	-0,1	-6,9
Elintarvikeklusteri	8,6	21,8	-20,5	5,1	-1,8	-1,3	-13,4	-5,6
Energiaklusteri	13,6	24,6	-17,2	-1,9	8,2	-6,9	-5,8	-0,9
ICT- ja elektroniikkaklusteri	18,7	35,4	-27,2	8	9,5	9	-1,5	-3,2
Metalliklusteri	17,7	-2,7	-0,2	13,3	1,9	4,1	4,7	0,5
Matkailuklusteri	15,2	14,9	4	2,6	3,9	0,1	4,1	-2,4
Kaivannaistoiminta ja kemianteollisuus	8,1	42,7	3,7	7,8	11,6	-3,9	-0,8	6,6

Vuonna 2021 kaikkien kärkialojen **liikevaihto** kasvoi.

Vuonna 2022 monin paikoin kovia kasvulukuja.

Vuonna 2023 laskusuhdanne monin paikoin.

Vuoden 2024 1.vuosipuoliskolla lähes kaikilla kärkialoilla kasvua.

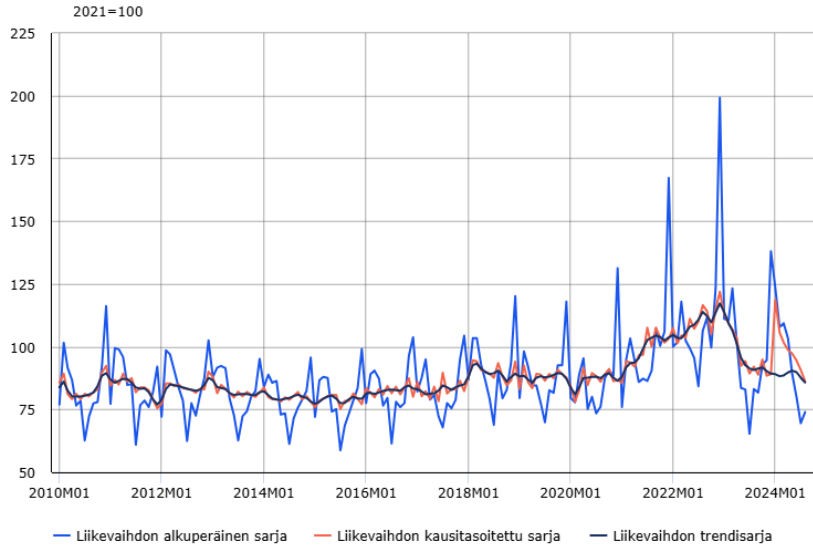
Henkilöstömäärä kasvoi 2021 lähes kaikilla kärkialoilla.

Vuonna 2022 ICT- ja elektroniikka-, metalli- ja matkailuklusterissa kasvua. Sen jälkeen laskusuuntia monin paikoin.

Metalliklusteri kasvattanut henkilöstöään joka vuosi tällä tarkastelujaksolla.

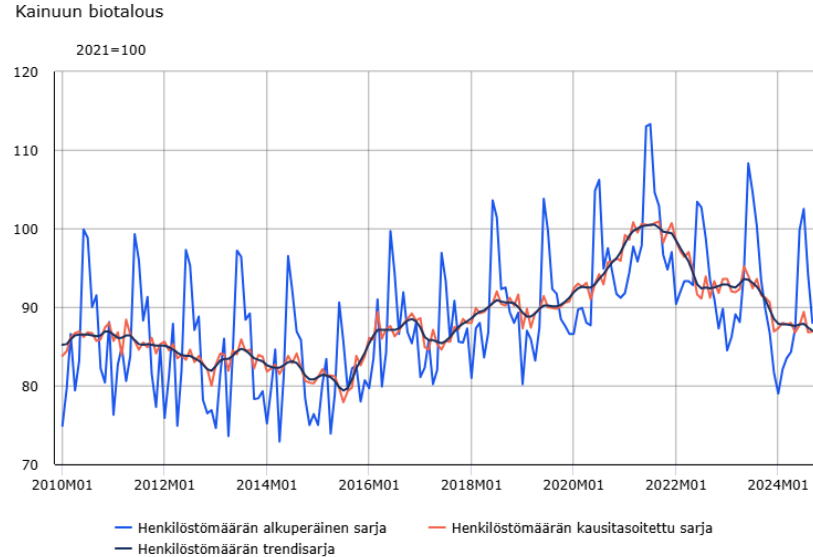
Aikasarjat suhdannekuvaajissa 2010-2024 elokuu (liikevaihto) ja 2010-2024 syyskuu (henkilöstömäärä), Tasovuosi 2021=100

Liikevaihdon suhdannekehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010M01-2024M09
Kainuun biotalous

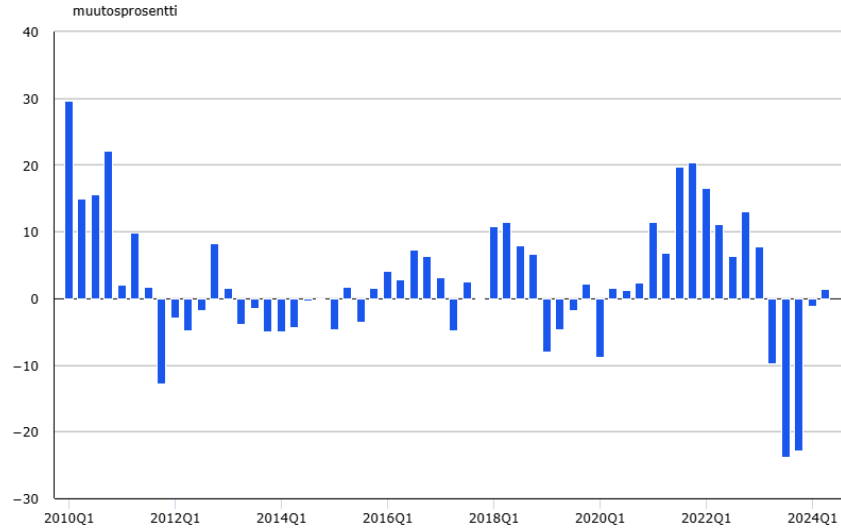
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Henkilöstömäärän suhdannekehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010M01-2024M09
Kainuun biotalous

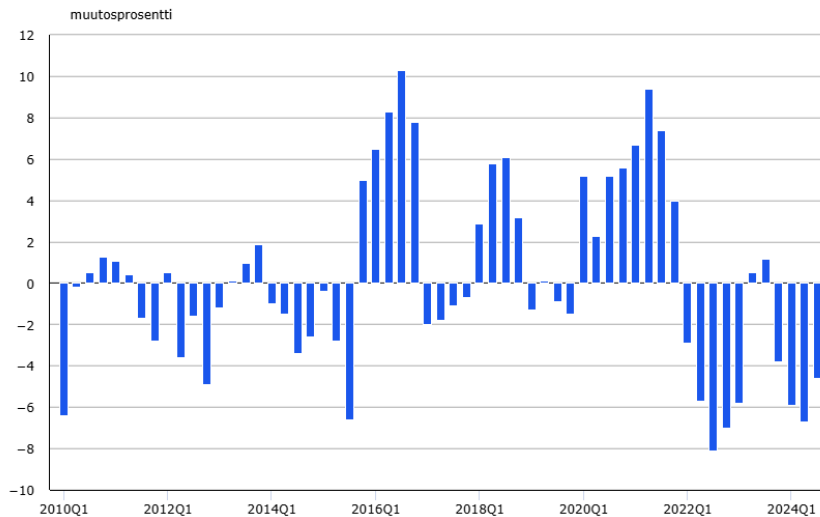
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Liikevaihdon neljännesvuosikehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010Q1-2024Q3
Kainuun biotalous

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Henkilöstömäärän neljännesvuosikehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010Q1-2024Q3
Kainuun biotalous

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Biotalous

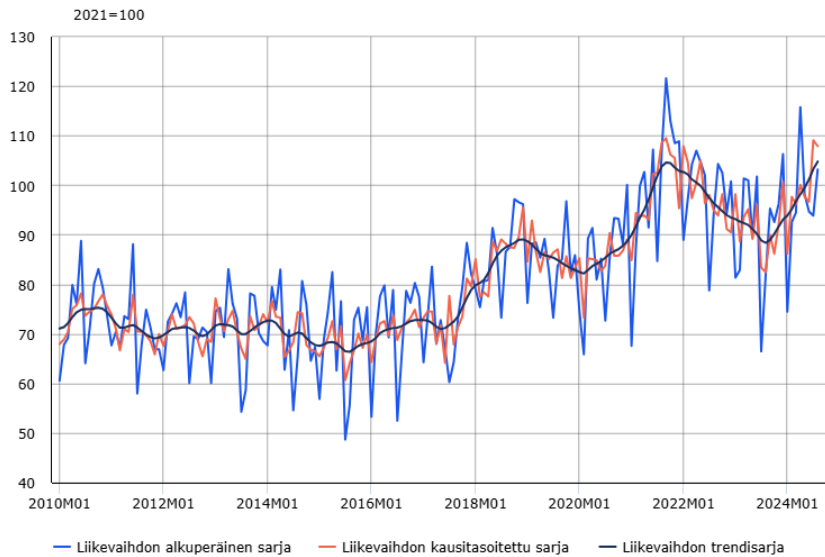
Vuonna 2023 liikevaihdon laskua, v. 2024 1.puolivuosi +-0 %. Henkilöstömäärä laskussa.

Liikevaihto laski 12,9 % vuonna 2023. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto laski 1,2 %, mutta kasvoi toisella neljänneksellä 1,4 % vuotta aiemmasta. Vuoden 2024 heinäkuussa biotalouden liikevaihto kasvoi 6,6 %. Elokuussa liikevaihto laski 11,1 % vuotta aiemmasta.

Henkilöstömäärä laski 1,9 % vuonna 2023. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä henkilöstömäärä laski 5,9 %, toisella neljänneksellä 6,7 % ja kolmannella neljänneksellä 4,6 % vuotta aiemmasta.

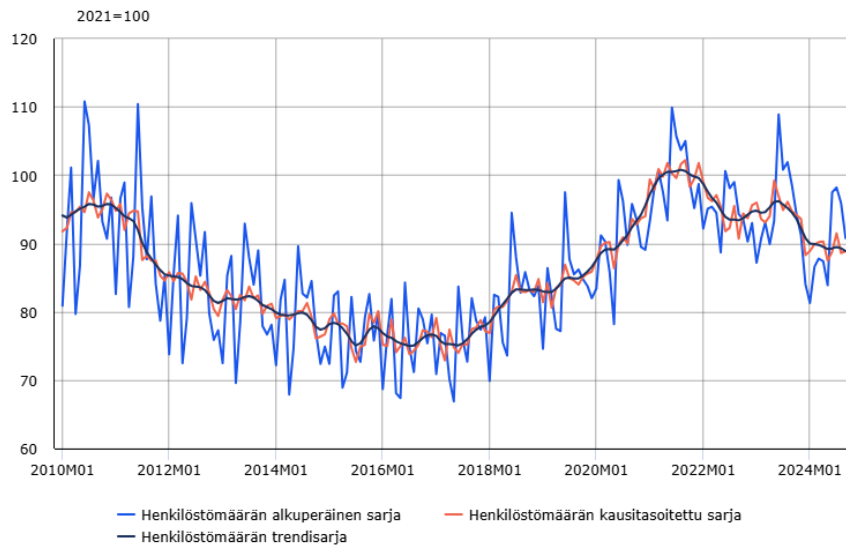
Liikevaihdon suhdannekehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010M01-2024M09

Metsä- ja puuklusteri

Henkilöstömäärän suhdannekehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010M01-2024M09

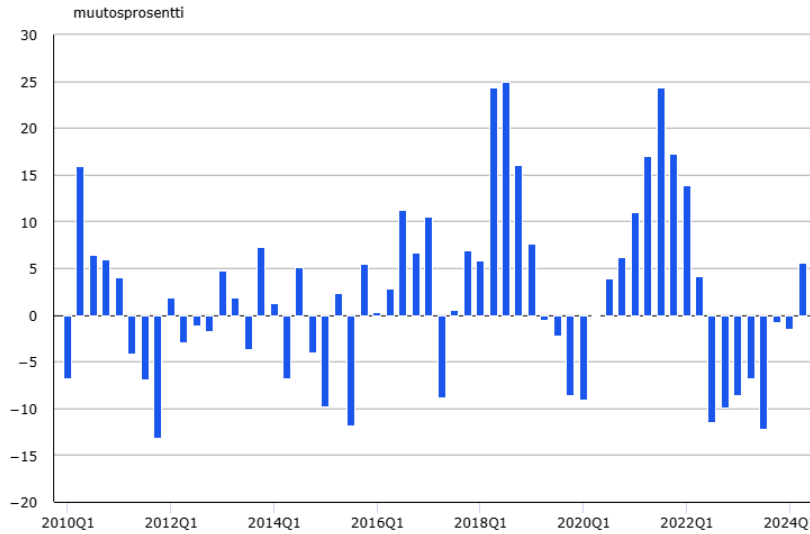
Metsä- ja puuklusteri

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

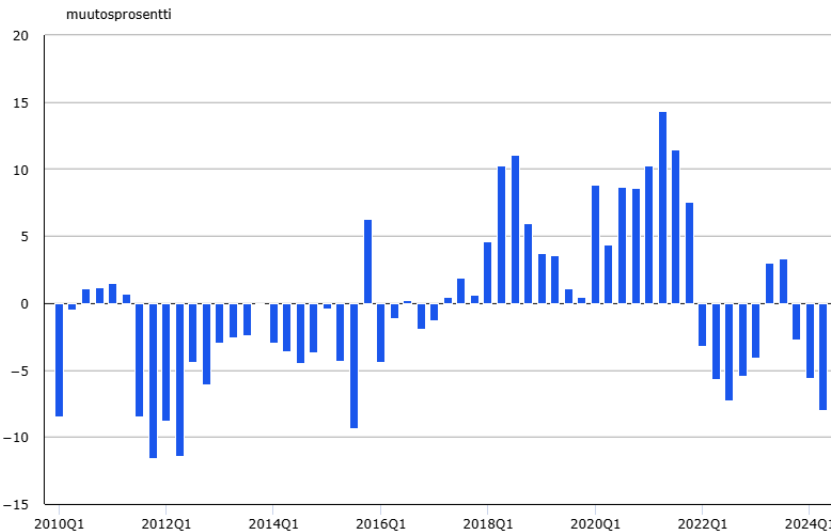
Liikevaihdon neljännesvuosikehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010Q1-2024Q3

Metsä- ja puuklusteri

Henkilöstömäärän neljännesvuosikehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010Q1-2024Q3

Metsä- ja puuklusteri

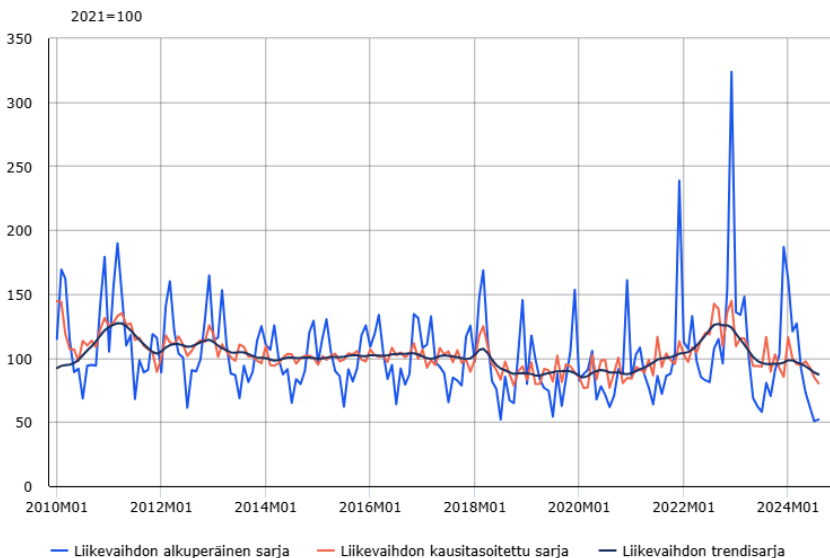
Metsä- ja puuklusteri

Liikevaihto kääntynyt kasvuun, henkilöstömäärä laskussa.

Vuonna 2023 **liikevaihto** laski 7,0 % vuotta aiemmasta. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto laski 1,5 %, mutta kasvoi toisella neljänneksellä 5,6 % vuodentakaisesta. **Vuoden 2024 heinäkuussa liikevaihto kasvoi 41,2 % ja elokuussa 26,4 %** verrattuna edellisen vuoden vastaaviin ajankohtiin.

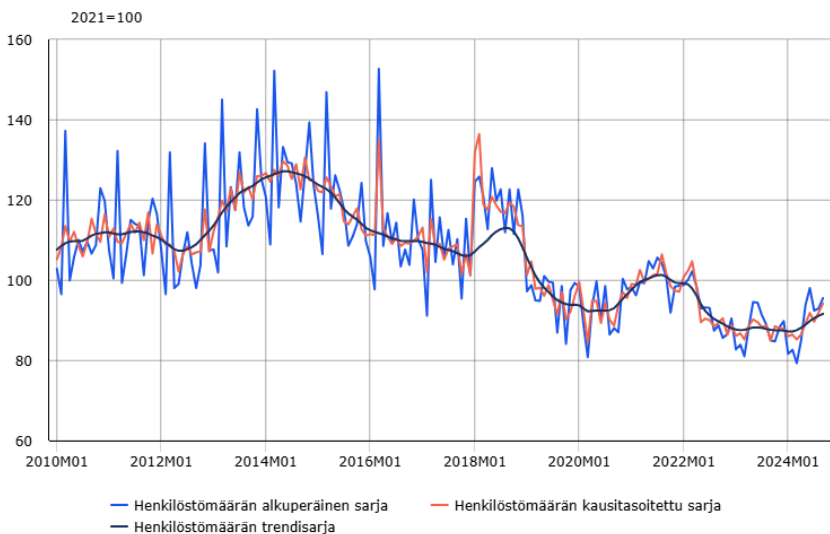
Henkilöstömäärä laski 0,1 % vuonna 2023. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä henkilöstömäärä laski 5,6 %, toisella neljänneksellä 8,0 % ja kolmannella neljänneksellä 5,3 % vuotta aiemmasta.

Energiaklusteri

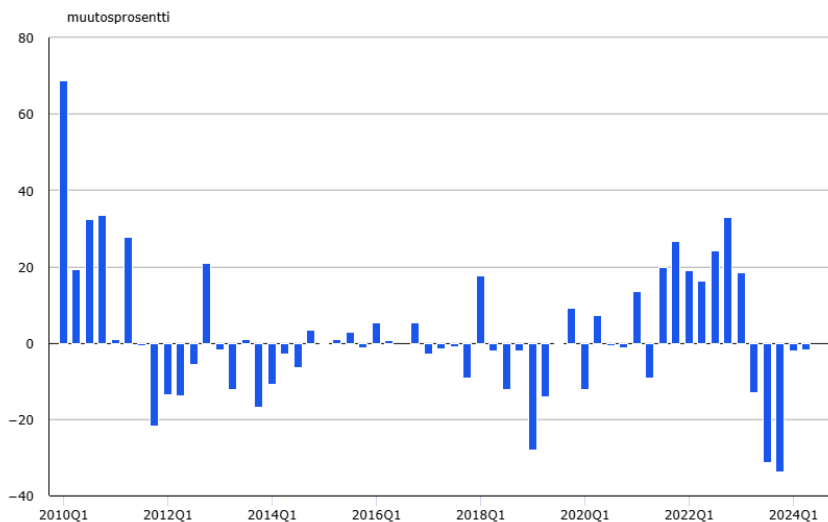
Henkilöstömäärän suhdannekehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010M01-2024M09

Energiaklusteri

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

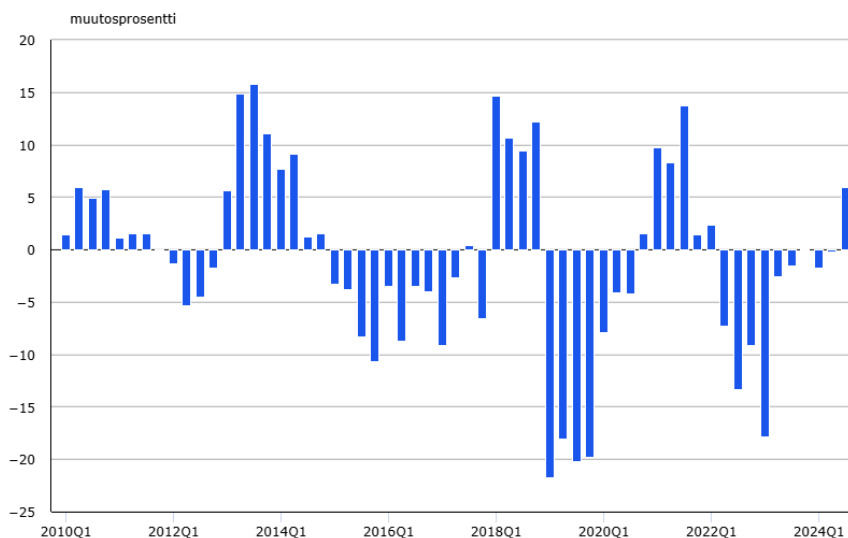
Energiaklusteri

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Henkilöstömäärän neljännesvuosikehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010Q1-2024Q3

Energiaklusteri

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Energiaklusteri

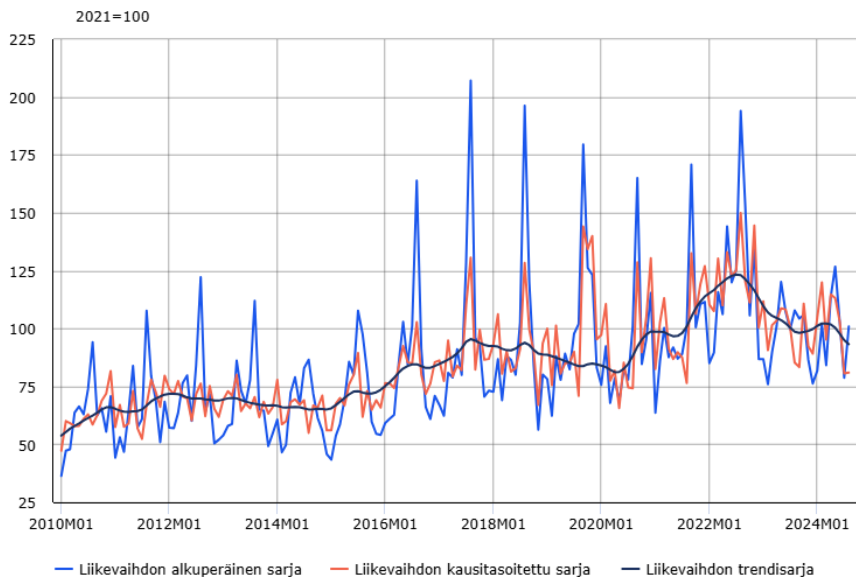
Liikevaihto laskussa ja henkilöstömäärä laskenut, mutta kääntyi kasvuun Q3/2024.

Liikevaihto laski 17,2 % vuonna 2023. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto laski 1,9 % ja toisella neljänneksellä 1,8 % vuotta aiemmasta. Vuoden 2024 heinäkuussa energiaklusterin liikevaihto laski 12,4 % ja elokuussa 35,4 % vuotta aiemmasta.

Henkilöstömäärä laski 5,8 % vuonna 2023. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä henkilöstömäärä laski 1,7 % ja toisella neljänneksellä 0,2 % vuodentakaisesta. Vuoden 2024 kolmannella neljänneksellä henkilöstömäärä kasvoi 6,0 % vuotta aiemmasta.

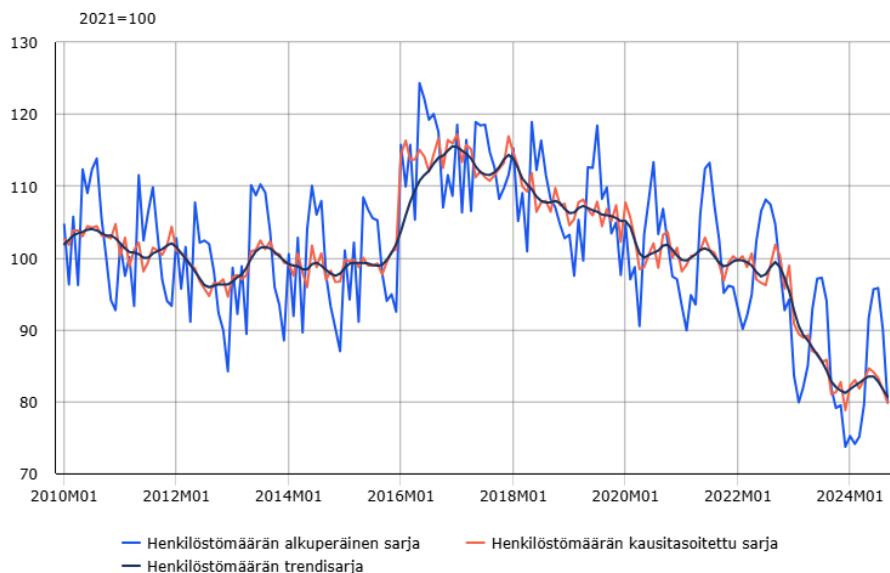
Liikevaihdon suhdannekehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010M01-2024M09

Elintarvikeklusteri

Henkilöstömäärän suhdannekehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010M01-2024M09

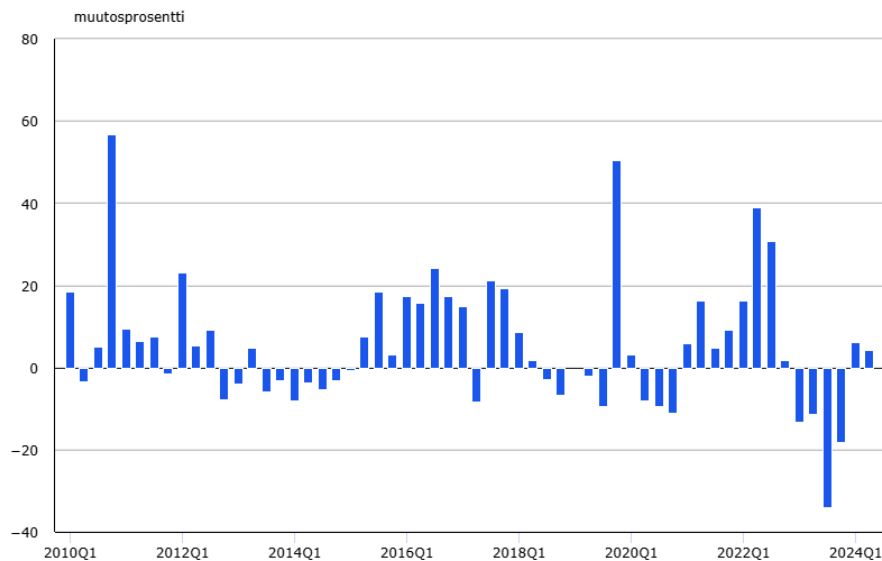
Elintarvikeklusteri

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Liikevaihdon neljännesvuosikehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010Q1-2024Q3

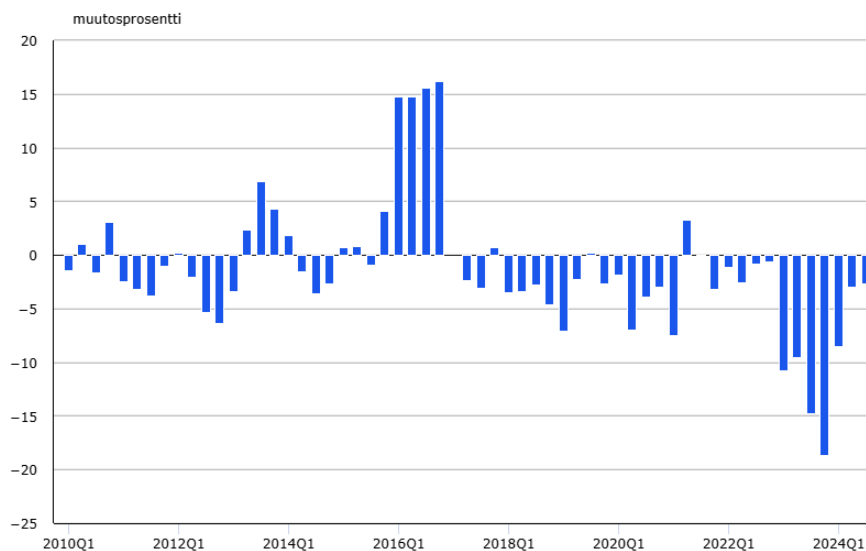
Elintarvikeklusteri

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Henkilöstömäärän neljännesvuosikehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010Q1-2024Q3

Elintarvikeklusteri

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Elintarvikeklusteri

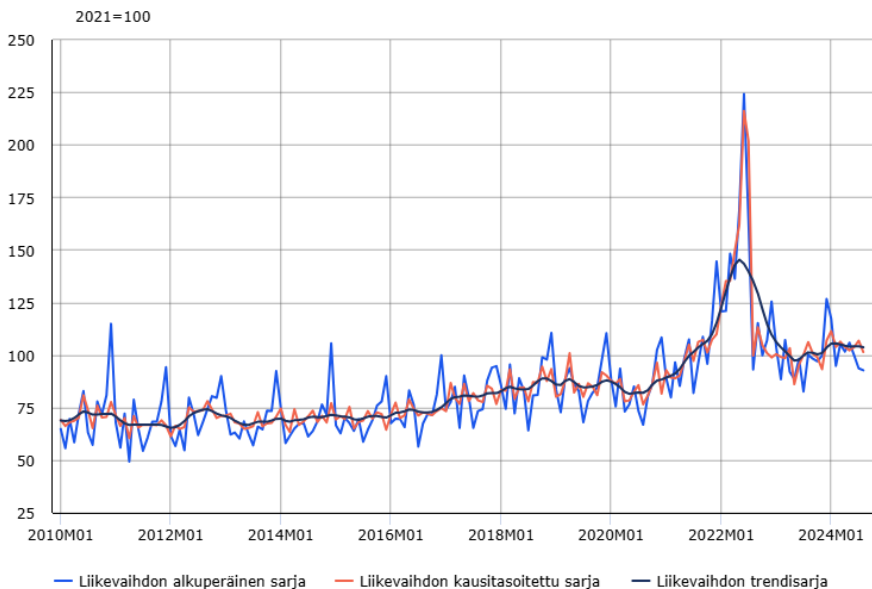
Liikevaihto laski 2023, 1. puolivuosi 2024 kasvua, henkilöstömäärä laskenut voimakkaasti.

Liikevaihto laski 20,5 % vuonna 2023. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto kasvoi 6,1 % ja toisella neljänneksellä 4,4% vuotta aiemmasta. Vuoden 2024 heinäkuussa liikevaihto laski 20,9 % ja elokuussa 6,4 % vuotta aiemmasta.

Vuonna 2023 **henkilöstömäärä** laski 13,4 % edellisestä vuodesta. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä henkilöstömäärä laski 8,5 %, toisella neljänneksellä 3,0 % ja kolmannella neljänneksellä 2,7 % vuotta aiemmasta.

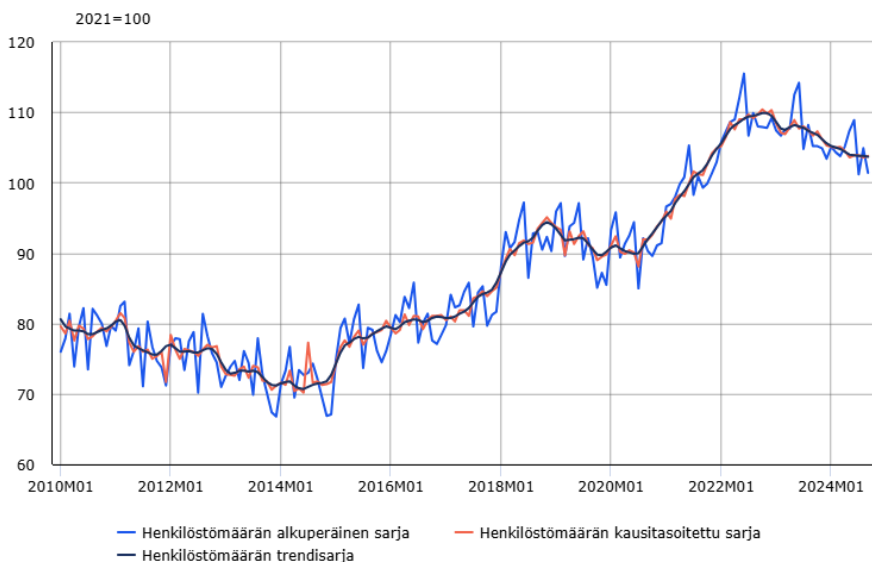
Liikevaihdon suhdannekehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010M01-2024M09

ICT- ja elektroniikkaklusteri

Henkilöstömäärän suhdannekehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010M01-2024M09

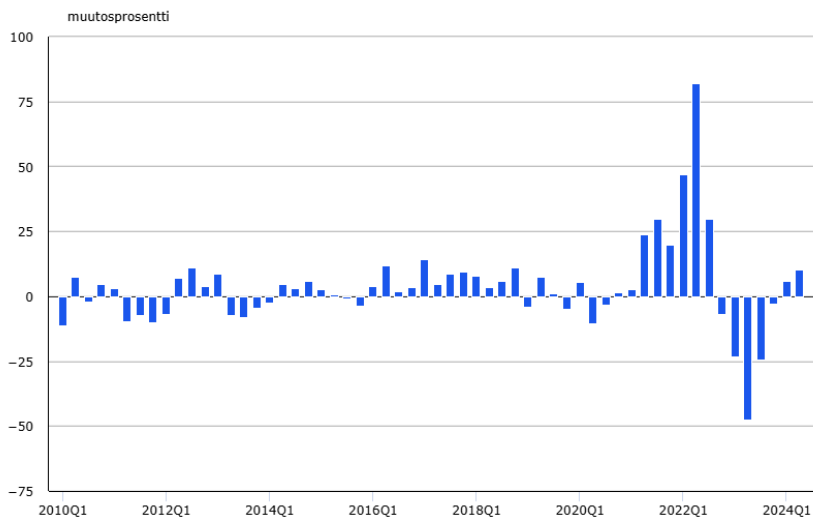
ICT- ja elektroniikkaklusteri

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Liikevaihdon neljännesvuosikehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010Q1-2024Q3

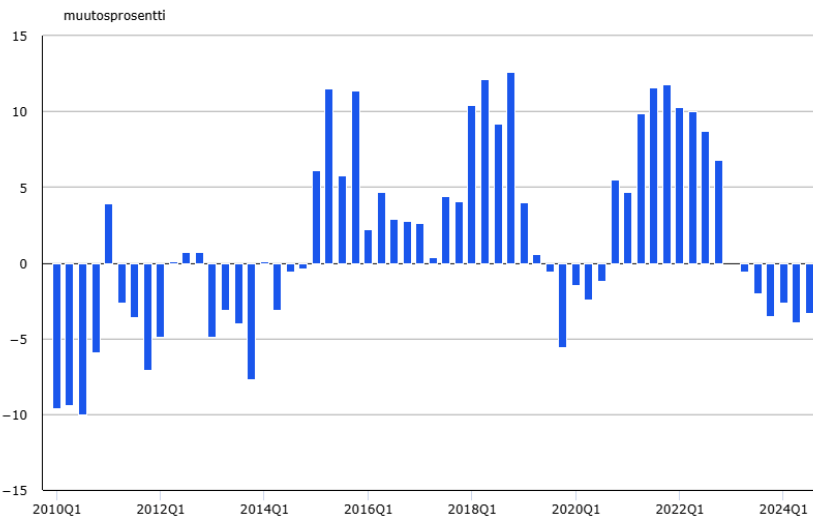
ICT- ja elektroniikkaklusteri

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Henkilöstömäärän neljännesvuosikehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010Q1-2024Q3

ICT- ja elektroniikkaklusteri

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

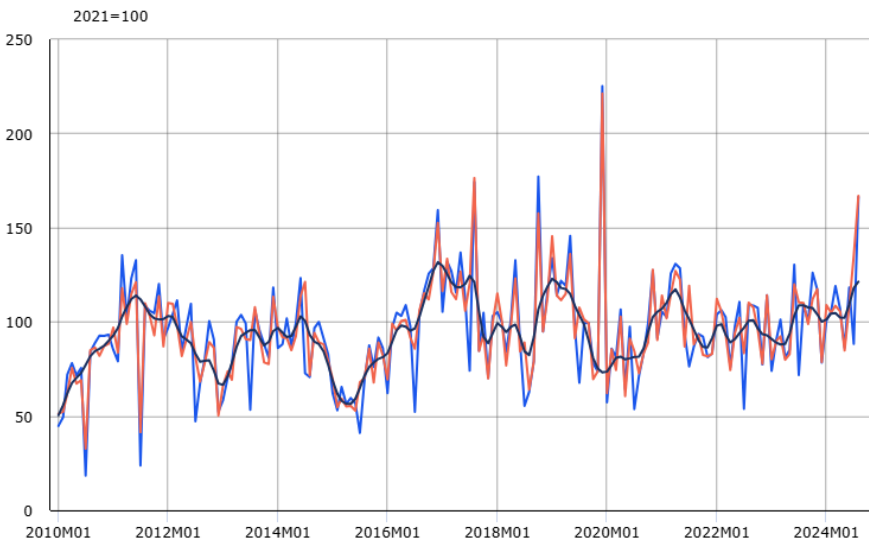
Teknoliateollisuus, ICT- ja elektroniikkaklusteri

Vuonna 2023 laskua liikevaihdossa (huom v. 2022 +35,4 %), v. 2024 kasvua. Henkilöstömäärässä laskua pitkän noususuhdanteen jälkeen.

Liikevaihto laski 27,2 % vuonna 2023. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto kasvoi 6,0 % ja toisella neljänneksellä 10,3 % vuotta aiemmasta. Vuoden 2024 heinäkuussa liikevaihto kasvoi 13,2 %, mutta laski elokuussa 7,5 % vuotta aiemmasta.

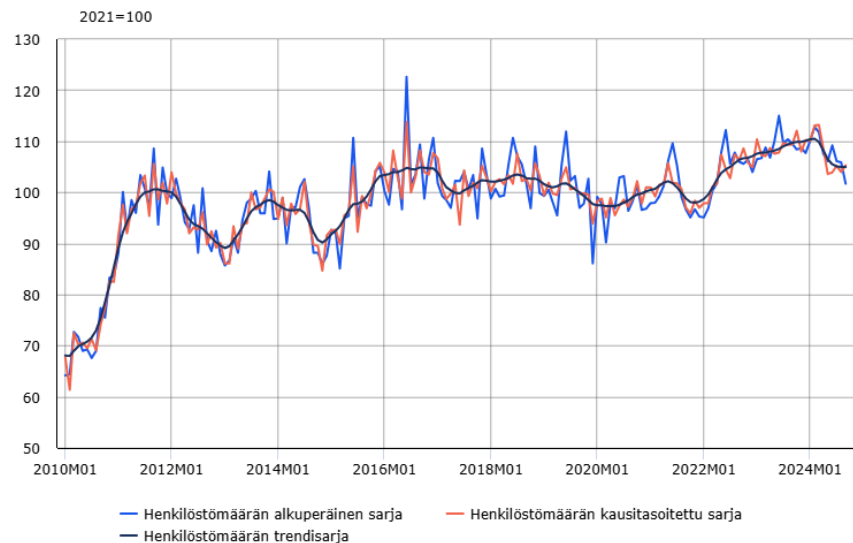
Vuonna 2023 **henkilöstömäärä** laski 1,5 % edellisestä vuodesta. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä henkilöstömäärä laski 2,6 %, toisella neljänneksellä 3,9 % ja kolmannella neljänneksellä 3,3 % vuotta aiemmasta.

Metalliklusteri

Henkilöstömäärän suhdannekehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010M01-2024M09

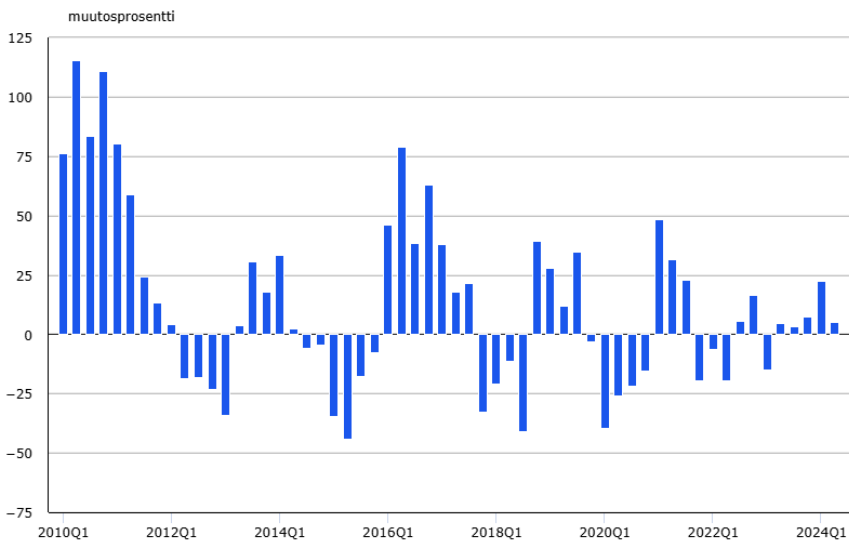
Metalliklusteri

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

25.2.2025

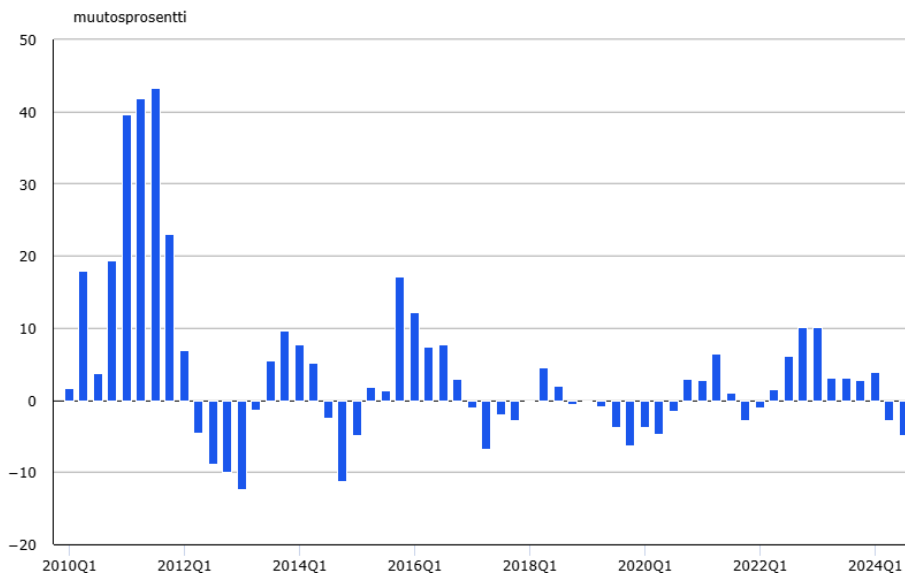
Metalliklusteri

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Henkilöstömäärän neljännesvuosikehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010Q1-2024Q3

Metalliklusteri

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

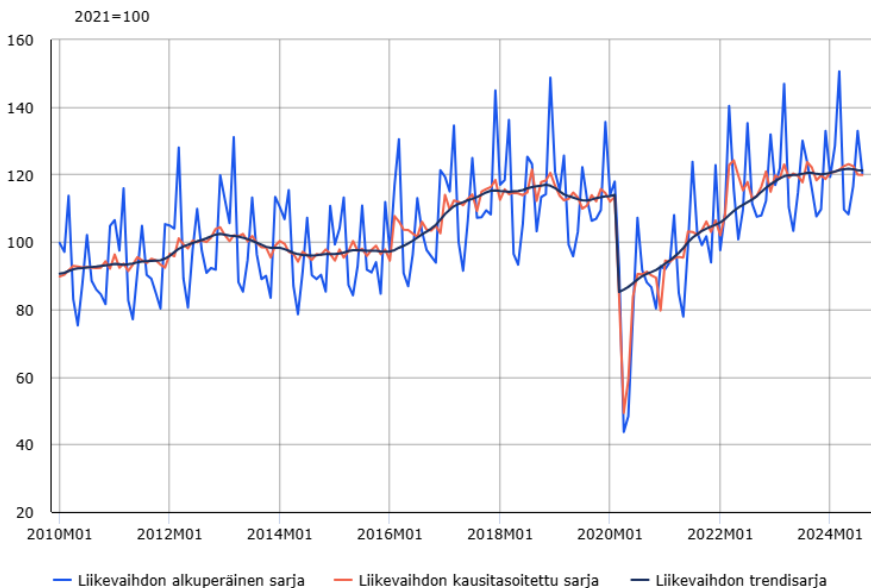
Teknoliateollisuus, metalliklusteri

Liikevaihto kääntynyt reippaaseen kasvuun. Henkilöstömäärässä kasvua useina vuosina, 2024Q2 kääntyi laskuun.

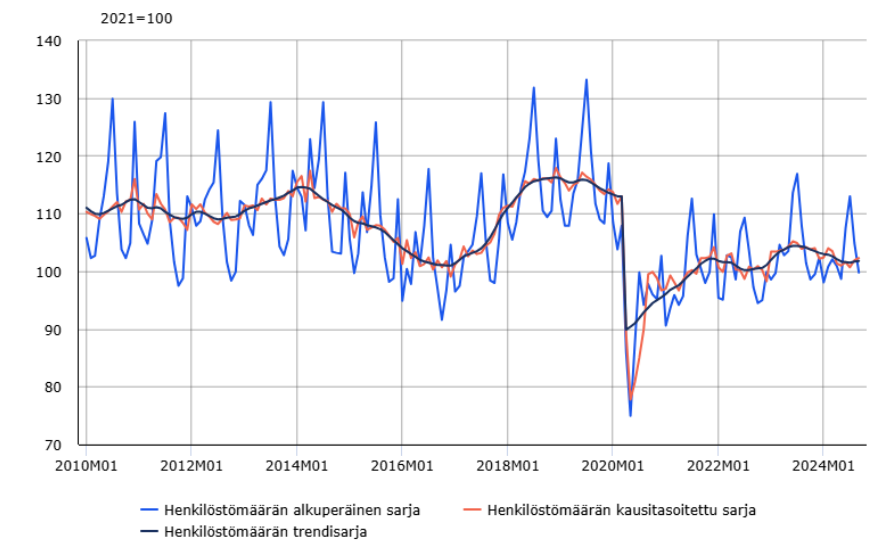
Liikevaihto laski 0,2 % vuonna 2023. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto kasvoi 22,5 % ja toisella neljänneksellä 5,1 % vuotta aiemmasta. Vuoden 2024 heinäkuussa liikevaihto kasvoi 23,0 % ja elokuussa 51,8 % vuodentakaisesta.

Henkilöstömäärä kasvoi vuonna 2023 yhteensä 4,7 %. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä henkilöstömäärä kasvoi 3,9 %. Toisella neljänneksellä henkilöstömäärä laski 2,7 % ja kolmannella neljänneksellä 4,8 % vuotta aiemmasta.

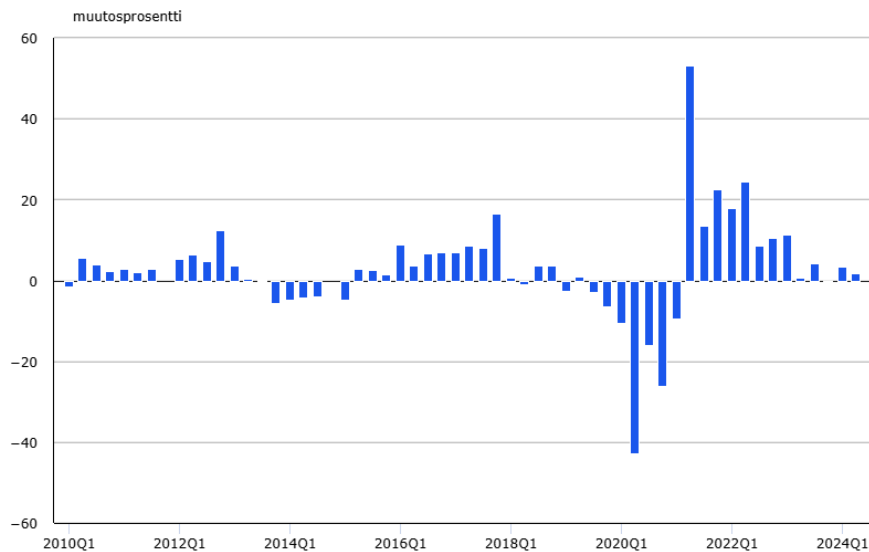

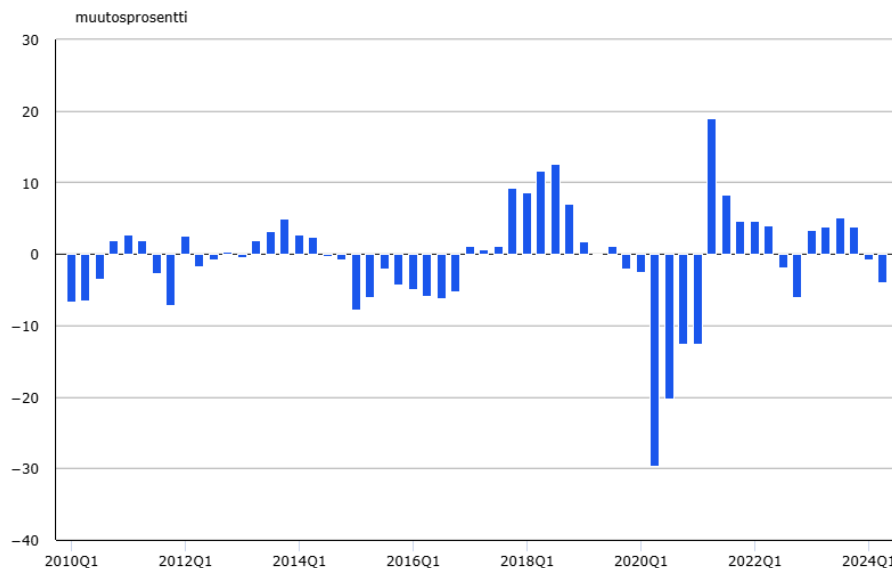
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu
Henkilöstömäärän suhdannekehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010M01-2024M09

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu
25.2.2025

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Matkailu

Liikevaihto kasvanut tasaisesti koronakriisin jälkeen. Henkilöstömäärä kääntyi laskuun 2024.

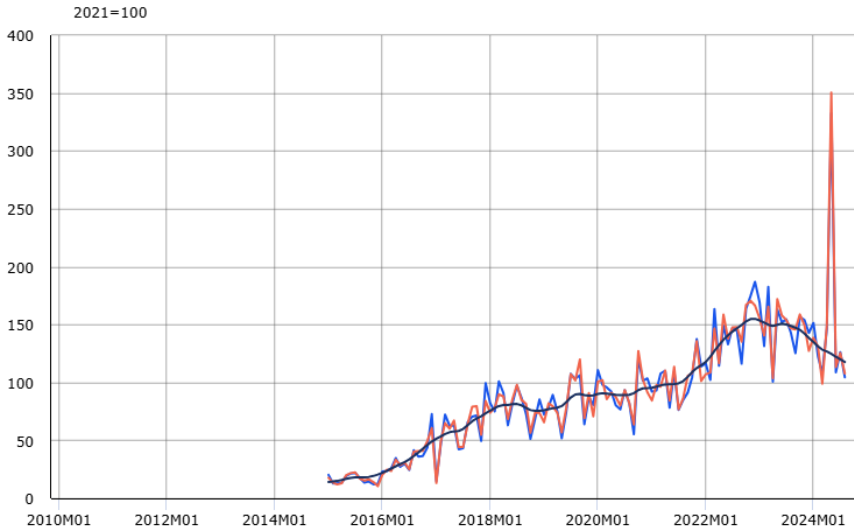
Liikevaihto kasvoi vuonna 2023 yhteensä 4,0 % vuodentakaisesta. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto kasvoi 3,3 % ja toisella neljänneksellä 1,9 % vuotta aiemmasta. Vuoden 2024 heinäkuussa liikevaihto kasvoi 2,2 %. Elokuussa liikevaihto laski 2,6 % vuodentakaisesta.

Henkilöstömäärä kasvoi 4,1 % vuonna 2023. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä henkilöstömäärä laski 0,7 %, toisella neljänneksellä 4,0 % ja kolmannella neljänneksellä 2,6 % vuodentakaiseen verrattuna.

Toimialaluokituksessa tapahtuneen muutoksen vuoksi aikasarja alkaa vuodesta 2015

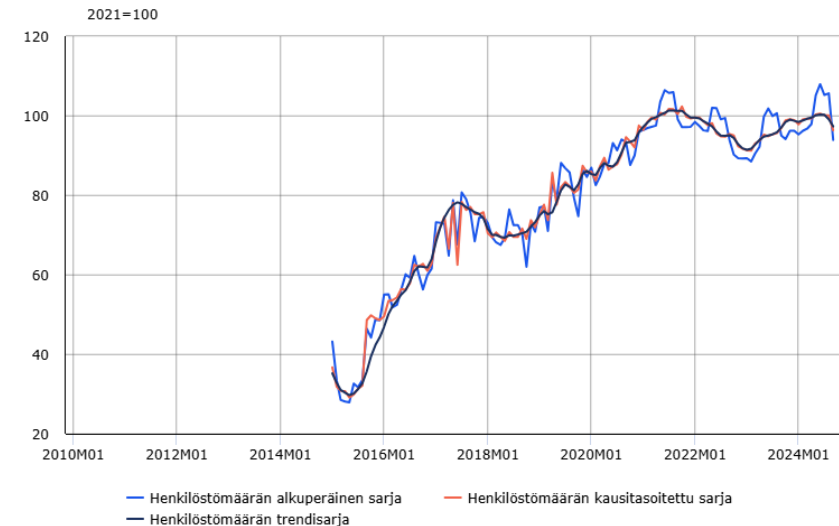
Liikevaihdon suhdannekehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010M01-2024M09

Kaivannaistoiminta+TOL20130

Henkilöstömäärän suhdannekehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010M01-2024M09

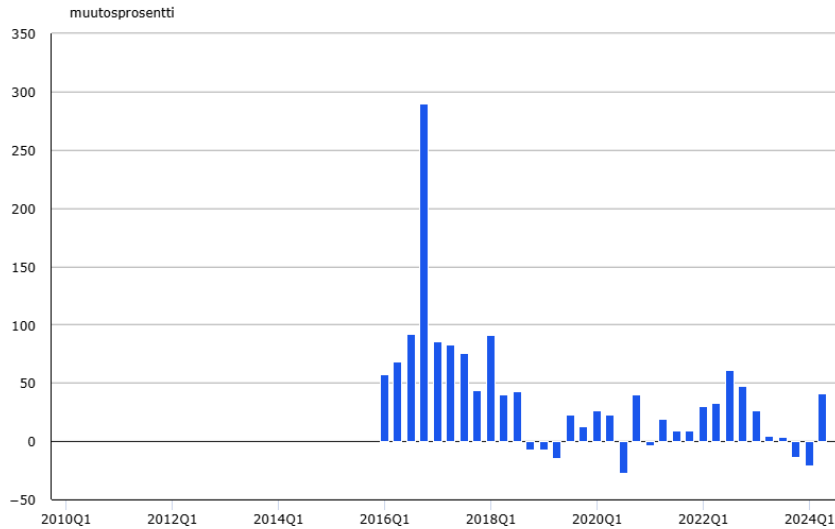
Kaivannaistoiminta+TOL20130

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Liikevaihdon neljännesvuosikehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010Q1-2024Q3

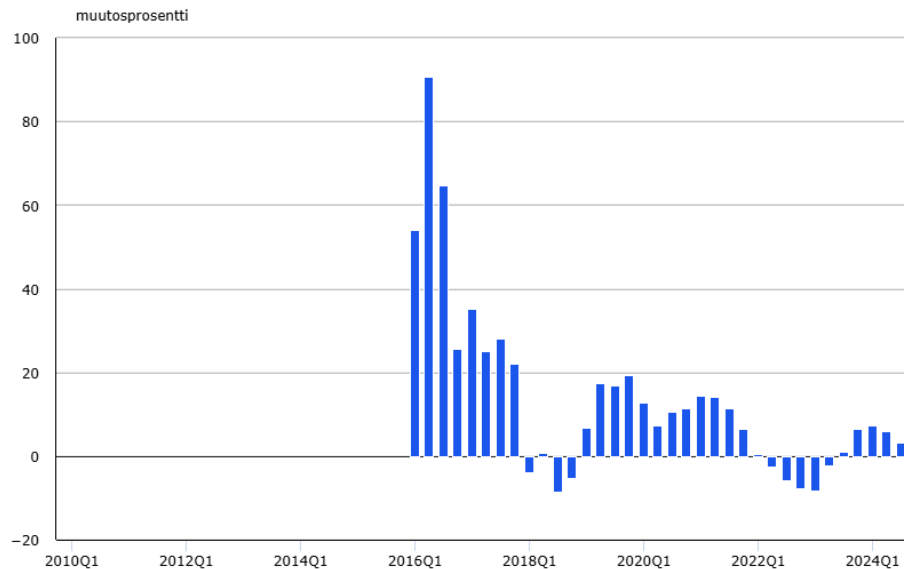
Kaivannaistoiminta+TOL20130

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Henkilöstömäärän neljännesvuosikehitys Kainuun maakunnassa kärkitoimialat 2010Q1-2024Q3

Kaivannaistoiminta+TOL20130

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Kaivannaisala ja kemianteollisuus

Liikevaihto kasvanut useita vuosia, 2024 suuria heilahtelua, 1.puoliv. kasvua. Henkilöstömäärä kasvussa 2024.

Liikevaihto kasvoi vuonna 2023 yhteensä 3,7 %. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto laski 21,0 %, mutta kasvoi toisella neljänneksellä 41,3 % vuotta aiemmasta. Vuoden 2024 heinäkuussa liikevaihto laski 18,3 % ja elokuussa 26,9 % vuodentakaisesta.

Henkilöstömäärä laski 0,8 % vuonna 2023. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä henkilöstömäärä kasvoi 7,4 %, toisella neljänneksellä 5,9 % ja kolmannella neljänneksellä 3,1 % vuotta aiemmasta.

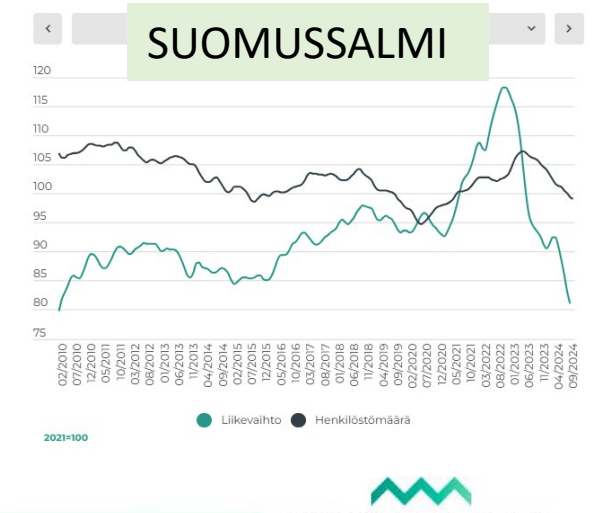
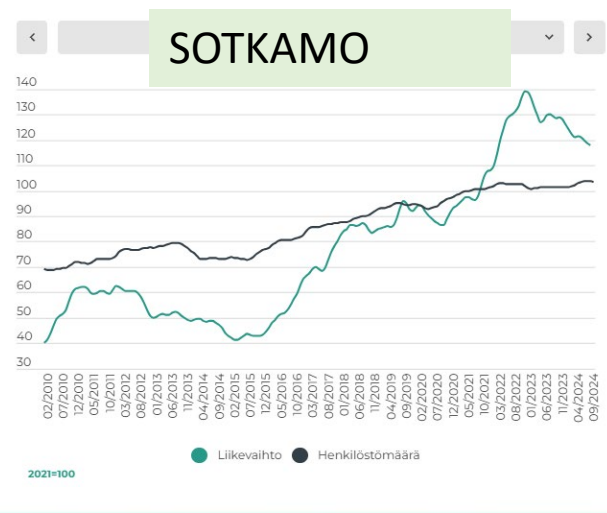
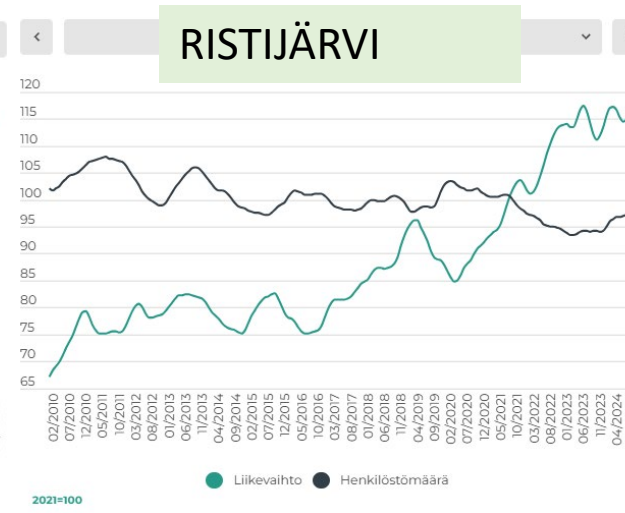
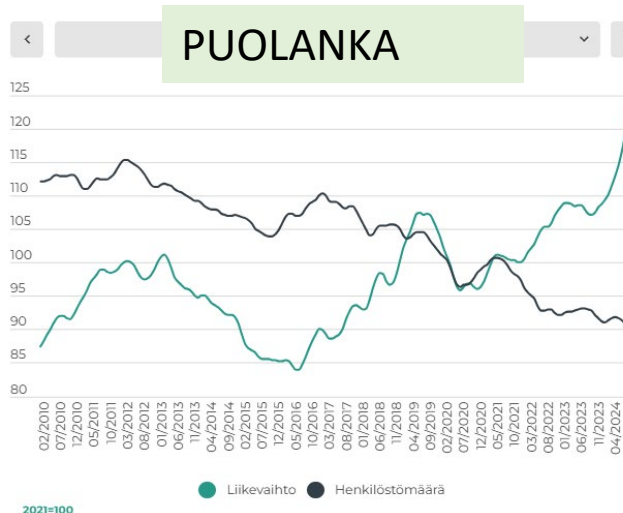
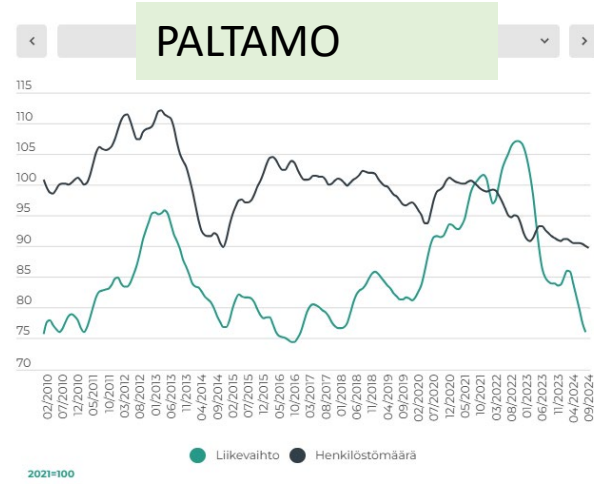
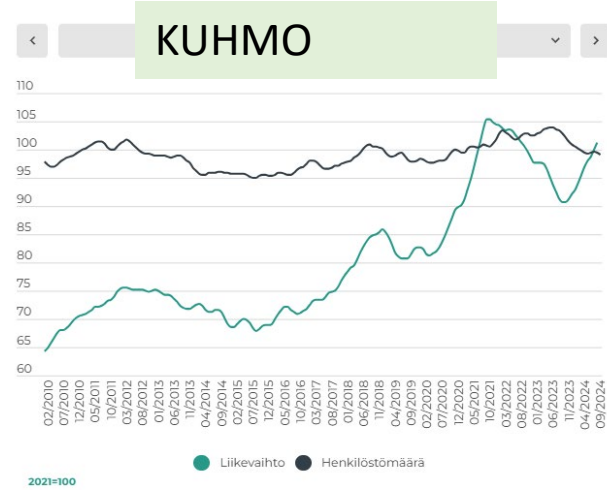
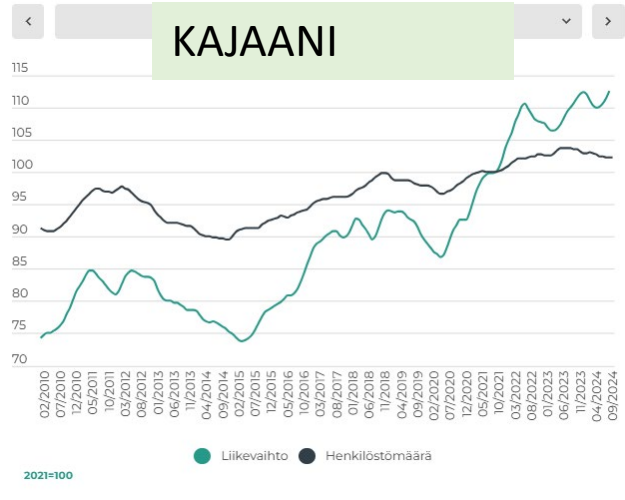
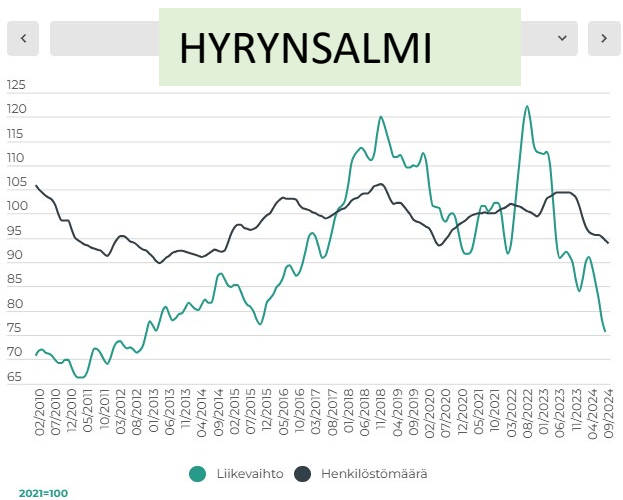
KAIKKIEN TOIMIALOJEN (TOL A-X) LIIKEVAIHDON JA HENKILÖSTÖMÄÄRÄN MUUTOS KAINUUN KUNTIEN ALUEELLA 2023 ja 2024 1. puolivuosi

	Liikevaihdon muutos % 2023	Henkilöstömäärän muutos % 2023	Liikevaihdon muutos % 1.puolivuosi 2024	Henkilöstömäärän muutos % 1.puolivuosi 2024
Hyrynsalmi	-12,5	3,7	-9,2	-8,1
Kajaani	-2,1	1,0	3,5	-0,3
Kuhmo	-7,8	0,5	-2,5	-4,3
Paltamo	-15,2	-4,6	-4,3	-1,0
Puolanka	3,2	-0,3	0,3	-1,7
Ristijärvi	5,3	-2,3	1,0	3,5
Sotkamo	0,7	-1,5	0,4	1,7
Suomussalmi	-13,3	3,4	-8,5	-4,8

Kainuun liitto, 20.2.2025

data: Tilastokeskuksen asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Suhdannetrendit kunnittain

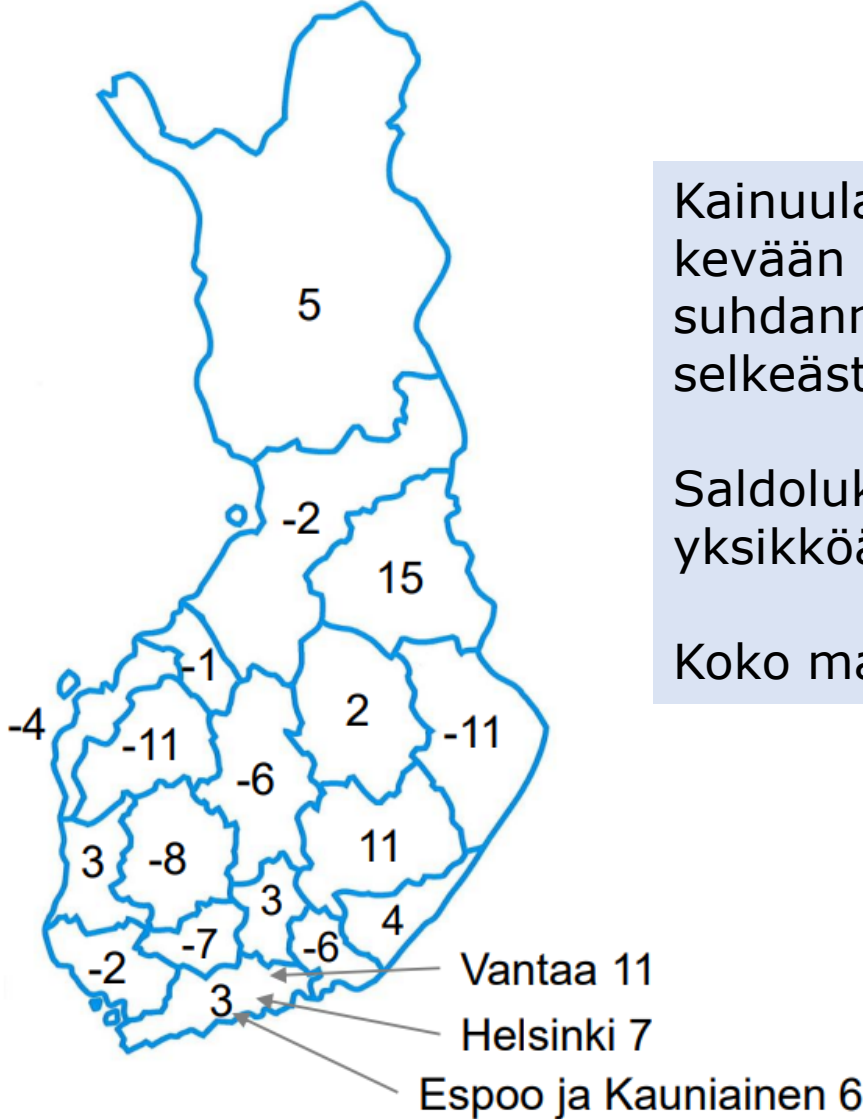

25.2.2025

HUOM! Asteikko vaihtelee kunnittain, trendien "jyrkkyyksiä" ei voi verrata eri kuntien kesken.

Suhdannenäkymät maakunnittain

	Saldoluku Kainuussa
Kevät 2025	15
Syksy 2024	-11
Kevät 2024	-22
Syksy 2023	-12
Kevät 2023	-27
Syksy 2022	-26
Kevät 2022	6

Kainuulaisten Pk-yritysten kevään 2025 suhdanneodotukset nousivat selkeästi syksystä 2024

Saldoluku nousi 26 yksikköä!

Koko maan saldoluku on 1.

Kainuu otti Nälkämaan laulun todesta ja ryhtyi kilpailemaan

Pääkirjoitus | Taloutensa kääntänyt Kainuu sai taas hyviä uutisia uudesta supertietokoneesta.

Islantilainen Borealis Data Center on ostanut Herman IT Oy:n konesalitilat Renforsin Rannasta – ”Aiomme laajentaa toimintaa Kajaanissa jo lähitulevaisuudessa”

11.11.2024

Suomen uusi kansallinen supertietokone on nimeltään Roihu, ja se tulee Kajaaniin

10.12.2024

Uusi eurooppalainen supertietokone ja tekoälytehdas tulee Kajaaniin

EuroHPC-yhteisyritys on päättänyt sijoittaa seuraavan sukupolven eurooppalaisen supertietokoneen ja tekoälytehtaan Kajaaniin.

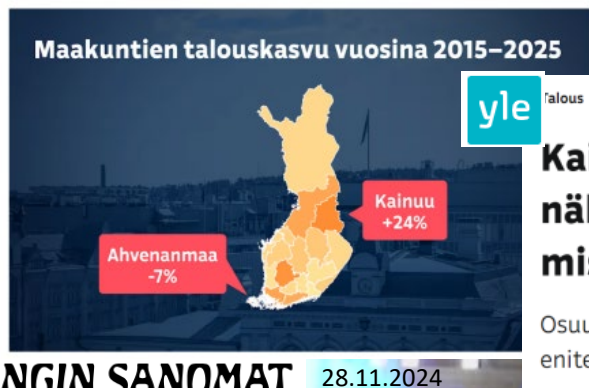
”Tämä maakuntahan on Suomen kasvun veturi” – Elinkeinoministeri Wille Rydman näkee Kainuun datatalouden keskittymänä, jota tukevaa koulutusta hän pitää keskeisenä

KAMK ja KAO valmistelevat jo datakeskusosaajien lisäkoulutusta

29.5.2024

Et muuten arvaa, mikä seutu kasvaa Suomessa nopeiten – Maakuntajohtaja: ”Nälkämaan laulu kertoo menestyksen nälästä”

OP:n ennusteen mukaan maakunnat ovat kääntymässä kasvuun Suomen talouden elpyessä. Pidemmän aikavälin tarkastelu tuottaa yllätyksen.

28.11.2024

Google suunnittelee miljardi-investointia Kajaaniin ja Muhokselle – Orpo: ”Olen hyvin iloinen”

Google ostaa Kajaanista maata pilvi- ja datakeskusta varten – hankkeella voisi toteutuessaan olla suuria vaikutuksia alueen työllisyyteen ja palveluihin

2.12.2024

Pohjois-Suomeen saatetaan pian tarvita satoja ihmisiä töihin datakeskuksiin – eikä vain insinöörejä ja tohtoreita

31.5.2024

Kainuun talouden vahva nousu ei ollut alueella yllätys, eikä hetken huumaa – suunnitteilla jopa 11,5 miljardin investoinnit

Kymmenen viime vuotta ovat olleet vahva ajanjakso Kainuun kärkitoimialoilla. Tuleen ei ole jääty makaamaan,

21.12.2024

Turistit, tulkaa Kainuuseen

talous

3.6.2024

Kainuun hurjalle talouskasvulle ei ole näkyvissä uhkakuvia – listasimme, mistä talouskasvu johtuu

Osuuspankin tuoreen ennusteen mukaan talous kasvaa Kainuussa eniten kaikista maakunnista vuosina 2015–2025.

16.10.2024

Kajaani päihitti Norjan satojen miljoonien eurojen datakeskuksen sijoituspaikkana: ”Maakunnan kyllä sietää olla ylpeä”

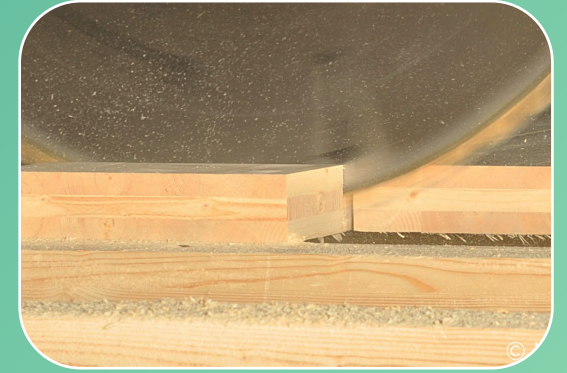
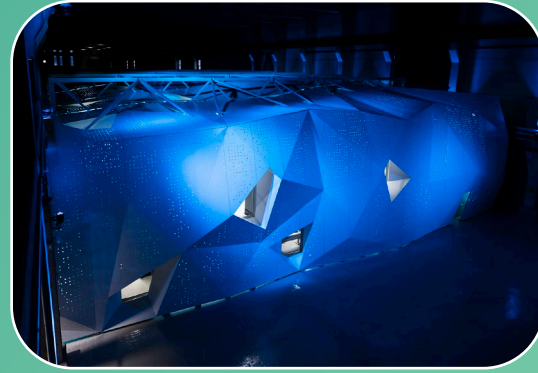
Elinkeinoministeri Wille Rydman sanoo, että XTX Marketsin datakeskuksen sijoituspaikasta kilpailivat viime vaiheessa Suomen Kajaani ja Norja.

22.1.2025

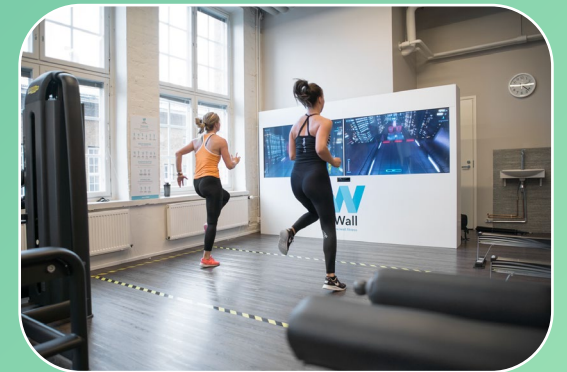
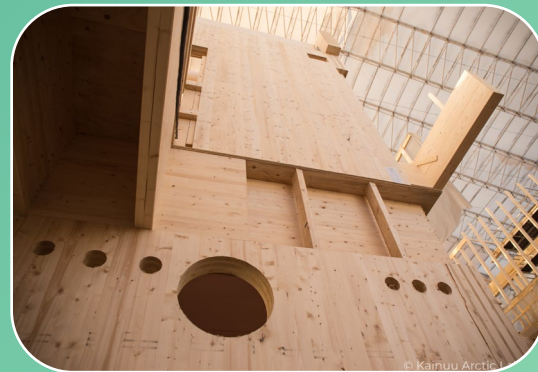
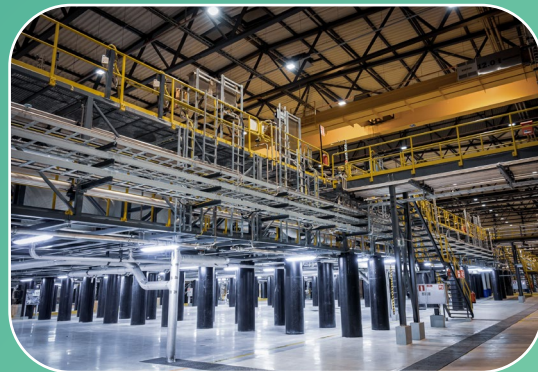
Brittiyhtiö XTX Markets paljastaa viimein koko suunnitelmansa Kajaaniin: aikoo investoida miljardi euroa

XTX Markets suunnittelee rakentavansa Kajaaniin viisi omaa datakeskusta. Ensimmäinen niistä on jo rakenteilla ja se valmistuu vuonna 2026.

Investointinäkymiä Kainuussa

Kainuuseen tavoitellaan jopa yli 12 mrd € arvosta investointeja vuoteen 2030 mennessä

Teknologiaateollisuus - Datakeskustoimiala

- Kainuuseen on muodostumassa **globaali keskittymä** suurteholaskennan, tekoälyn, supertietokoneiden ja datakeskusteknologian aloille. Kainuussa rakennetaan dataekosysteemiä esim. osana Kajaanin seudun innovaatioekosysteemi-sopimusta, Kainuun älykästä erikoistumista sekä maakuntaohjelmaa.
- Kainuun datakeskusekosysteemiä **kehitetään voimakkaasti**: aluetaloudellisen hyödyn maksimointi konesali-investoinneista sekä tämän mahdollistava toiselta asteelta yliopistokoulutukseen ulottuva toimialan koulutuskokonaisuus sekä toimialaan liittyvä yritys- ja TKI-yhteistyö sekä teemaan liittyvä yritysten kehittämistoiminta ja uusyritysperstustannan vauhdittaminen. 1 € investointi suurteholaskennan palveluihin tuottaa 25-37 € hyödyn yhteiskuntaan.
- Kainuun liitto ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ovat kohdentaneet **EU varoja** (EAKR, ESR, JTF) Kainuun datakeskusekosysteemin rakentamiseen yhteensä noin 8,6 miljoonaa euroa vuosina 2014 – 2023 (mkl. CSC:n 6 M€ Lumi DC –hanke)

Teknologiategollisuus - Datakeskustoimiala

LUMI

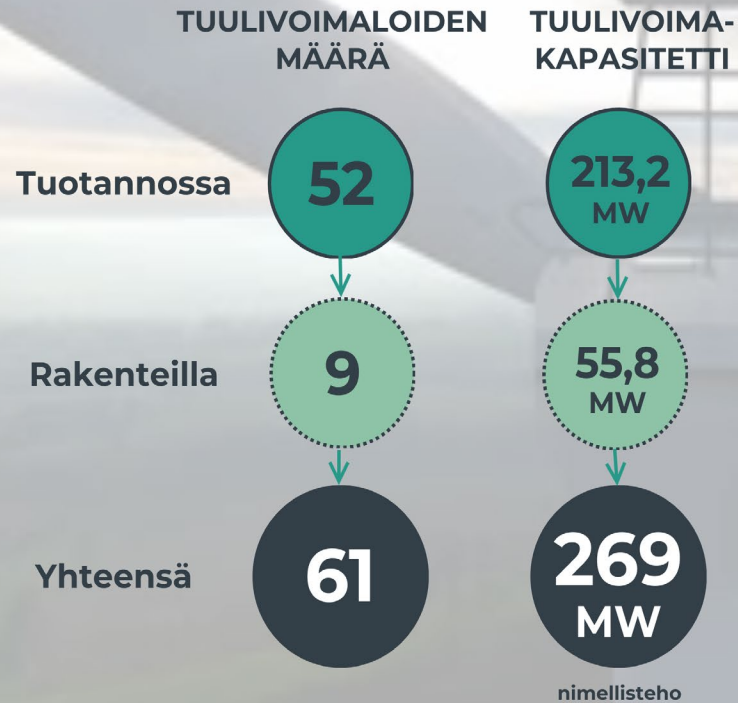
- EuroHPC sijoittaa **Lumi AI Factory** -kokonaisuuden CSC:n Kajaanin Renforsin rantaan. Uusi supertietokone korvaa aikanaan nykyisen LUMIn. Myös Suomen uusi **kansallinen supertietokone Roihu** sijoittuu tänne.
- CSC:n Kajaanin datakeskus on yksi maailman energiatehokkaimmista ja ilmastoystävällisimmistä datakeskuksista -> auttaa pienentämään digitalisaatiosta koituvaa hiilijalanjälkeä. Ratkaisuja haetaan lisää hukkalämpöjen hyödyntämiseen. LUMI lämmittää satoja kotitalouksia Kajaanissa.
- Kansainväliset konesalitoimijat näkevät Kajaanin ja Kainuun vetovoimaisena sijaintipaikkana. Alueella on Suomen **edullisen sähkön hinnan ohella hyvä vihreän energian saatavuus, sähkön kantaverkon kapasiteettia, osaamista, toimivaa yhteistyötä sekä tilaa sijoittua ja rakentaa.**
 - 1) **Google** maakaupat tehty 11/2024, kaavoitus menossa
 - 2) **XTX markets** 250 MWn datakeskus rakenteilla, valmistuu 2026. XTX Markets rakentaa Kajaaniin viisi omaa datakeskusta (1 mrd €).
 - 3) **Borealis Data Center** osti Herman IT:n konesalit 02/2024
 - 4) Norjalainen Arcem AS tutkii datakeskuksen rakentamisen mahdollisuutta Kuhmoon
- Lisäksi vahvasti kasvava **peliala**. Peliyhtiöiden yhteenlaskettu liikevaihto suhteessa Kajaanin väkilukuun on maailman kärkeä. Vuonna 2023 yrityksiä 10, joiden liikevaihto yli 150 M€. Esim. **CSE Entertainment** Suomen kovimpia kasvuyrityksiä (vuosina 2020-2023 kasvu 314 %, kauppaa 60 maahan). **Kitka Games** oli Kainuun suurin yhteisöveronmaksaja vuonna 2022.

Biotalous ja puutuoteteollisuus

- Puolangalle rakennetaan uusi **biokaasulaitos** entisen pilottilaitoksen yhteyteen. Investoinnin arvo on 17 M€, johon TEM myönsi tukea 5,6 M€. Laitos tuottaa vuodessa noin 20 GWh nesteytettyä biokaasua, joka on tarkoitettu erityisesti raskaan liikenteen polttoaineeksi. Kajaaniin valmistuu **liikennebiokaasun tankkausasema** 2025 keväällä.
 - Paltamoon suunnitellaan 500 M€ **biometanolilaitosta**. Biomassa tulee sahateollisuuden sivuvirroista, energiapuusta sekä ainespuuhakkuiden latvuksista ja oksista tehdystä hakkeesta. Prosessissa tarvittava vety tuotetaan veden elektrolyysillä aurinko- ja tuulivoimalla tuotetulla sähköllä.
 - **KaiCell Fibers Oy**:n (KCF) sellutehdasinvestointi Paltamoon toisi Suomen kansantalouteen noin 955 milj. euroa/v ja Kainuuseen 720 milj. euroa/v. Tehtaan ympäristölupa tuli lainvoimaiseksi keväällä 2024.
 - Puutuoteteollisuus on kasvanut Kainuussa vahvasti. Puurakentamisen tulevaisuuden näkymät ovat positiiviset ja Kainuuseen tarvitaan alan teollisia investointeja ja uusia toimijoita. Kuhmon **Crosslam CLT-tehdas** laajensi linjastoaan vuonna 2023.
- Sahoista **Kuhmo Oy** investoi vuosien 2020-2023 aikana reilu 50 miljoonaa euroa sahalinjaansa. Yrityksen tavoitteena oli 550 000 m³:n tuotanto vuodelle 2024. Itävaltalainen Pfeiffer on ostanut **Pölkky Oy**:n. Kajaanin sahan toiminnan kehittämiseen liittyvä investointiprojekti eteni vuonna 2024. Investointiprojektin valmistuttua sahan kapasiteetti nousee 200 000 kuutiometristä 450 000 kuutiometriin vuodessa.

Taloukasvua ja teollisia investointeja voidaan turvata uusiutuvan energian saatavuudella

TUOTANNOSSA JA RAKENTEILLA OLEVAT TUULIVOIMALAT KAINUUSSA

Tilanne 14.8.2024, päivitetty 20.9.2024 Kainuun liitto

KAINUUN LIITTO

Toiminnassa on Kivivaara-Peuravaaran 30 (Hyrynsalmi-Suomussalmi), Piiparinmäen 9 (Kajaani), Lumivaaran 8 ja Illevaaran 5 (Hyrynsalmi) tuulivoimalaa. Lumivaaran 9 uutta tuulivoimalaa ovat juuri valmistuneet ja ne otetaan käyttöön vuonna 2025. Tuulivoimaloiden nimellisteho yht. 269 MW.

- Uusiutuvan energian osuus käytöstä 60 % v. 2022. Tuulivoimalla tuotettiin 33 % ja vesivoimalla 60 % sähköntuotannosta v. 2023.
- **Tuotannossa 52 tuulivoimalaa** neljällä eri tuulipuistoalueella, nimellisteho 213,2 MW.
- Kainuun maakuntakaavoituksen **tavoitteena on 410** tuulivoimalaa vuoteen 2035 mennessä => uutta liikevaihtoa 22 500 M€, arvonlisäystä 17400 M€ ja investointeja 4 100 M€.
- Tuulivoimatuotannon toteutumista hidastaa geopoliittisesta tilanteesta johtuva kustannustason nousu ja kantaverkon puutteet itäisessä Suomessa.
- Kajaaniin suunnitellaan isoa 125MW/350MWh **sähköenergiavarastoa** (16 hallia).
- Lisäksi **aurinkovoimahankkeita** ja -selvityksiä on useita menossa.
- Energiaintensiivisen teollisuuden mahdollisuudet Kainuussa -selvitys juuri valmistunut.

Matkailu ja kulttuuri

- **Matkailu uuden kynnyksellä. Kotimaan matkailu dominoi, mutta kv-matkailun voimakas kasvu alkanut.** Lentoyhteydet ja junayhteys Vuokattiin tarvittavia kasvun mahdollistajia.
- Matkailu on elpynyt ja kasvanut koronakriisin jälkeen liikevaihdoltaan, mutta henkilöstömäärä romahti v. 2020 eikä ole palautunut entiselle tasolle (työvoimapula, moni vaihtoi alaa).
- Vuonna 2024 kotimaan matkailijoiden määrä kasvoi 4 % Kainuussa ja kansainvälisten matkailijoiden määrä 16 %. Eniten kansainvälisiä matkailijoita tuli Saksasta, Alankomaista ja Ranskasta.
- **Suoria ulkomaisia charter-lentoja ja ryhmämatkoja alkanut tai alkamassa** Kajaanin lentoasemalle: Amsterdamista (TUI lentää viikoittain 17.1.-14.3.25) ja Pariisista (1 lento loppuvuonna 2024 ja 3 lentoa vuonna 2025).
- Alueen matkailutoimijoiden sinnikäs ja pitkäjänteinen yhteistyö on tuonut tulosta. Ensimmäinen Charter kone Kajaaniin saatiin Vuokatin Matkailukeskus Oy:n ja Tour Partner Group yhteistyönä, jonka onnistumisen myötä Arctic Lakeland Charter hanke pääsi toteuttamaan kolmen Charterin sarjaa ja nyt neuvotellaan talveen 25/26 viidestä lennosta. Myös Kainuun Liiton, Kajaanin kaupungin ja Sotkamon kunnan rahoittaman ja KAMKin hallinnoimalla hankkeella ”Suorat kansainväliset lentoyhteydet Kajaaniin” on edistetty kv-lentoja.
- KV markkinoille suunnattu Kainuun matkailumarkkinoinnin brändi **Arctic Lakeland** palkittiin kansainvälisillä matkailumessuilla Berliinissä **parhaana pohjoismaisena luontomatkailukohteena** vuonna 2024.
- Kainuussa on useita matkailuinvestointeja suunnitelmassa. Esim. Vuokatissa 690 M€ investointisuunnitelmat vuoteen 2040 mennessä.
- Kulttuuri on tärkeä veto- ja pitovoimatekijä Kainuussa. Kulttuuri- ja luovat alat ovat myös merkittävä kasvava elinvoiman lähde Kainuun aluetaloudelle.

Kaivannaisala ja kemianteollisuus

- Kaivannaisala ja kemianteollisuus aluetalouden veturi (17% alan työpaikoista Kainuussa). Kiertotaloutta kehitetään, joka pidentää kaivosten toiminta-aikaa radikaalisti (esim. Terrafame).
- Terrafame on yksi maailman suurimmista akkukemikaalitehtaista ja omaa Euroopan suurimmat nikkeliavarannot. Nikkelisulfaatin tuotantokapasiteetti riittää noin miljoonan sähköauton tarpeisiin vuosittain. Terrafamen tuottamien akkukemikaalien hiilijalanjälki on markkinoiden pienin bioliuotusmenetelmän ansiosta. Akkukemikaalien markkinatilanne on ollut haastava vuonna 2024.
- Luonnonuraanin talteenotto alkoi vuonna 2024 ja kaivostoiminnan laajentamisesta on vireillä ympäristölupahakemus.
- **Terrafame on hakenut EU:n kriittisiä raaka-aineita koskevan lain mukaista strategista hankeasemaa uuden malmiesiintymän hyödyntämiseksi.**
- Kainuun muita kaivoksia ovat Elementis Mineralis B.V., Sotkamo Silver Oy sekä selvitysvaiheessa olevat Nordic Talc Oy ja Otanmäki Mine Oy.

Saavutettavuus

- Aluekehityksen pullonkaula

Kainuun ja Itäisen Suomen liikenne-
infrastruktuuri on jäänyt jälkeen Etelä- ja Länsi-
Suomeen verrattuna.

- Junaliikenteen saavutettavuus
- Lentoliikenteen tilanteen epävarmuus
- Vähäliikenteisten teiden paisuva korjausvelka
- Puutteelliset matkaketjut

Kuva: Finnair, Mikko Pylkkö

- **Lentoliikenneyhteys** on kriittinen Kainuun elinkeinoelämälle, erityisesti kv-matkailulle, datakeskustoimialalle ja huoltovarmuudelle. Koronapandemian ja geopoliittisen tilanteen takia lentoliikenne loppui Helsingin ja Kainuun välillä ensin kokonaan ja on myöhemmin jatkunut valtion tukemana ostoliikenteenä harvennetuilla vuoroilla ja pienemmällä kalustolla. Nykyinen ostoliikennekausi maaliskuun 2026 loppuun.
- Toimivat lentoyhteydet luovat yrityksille liikevaihtoa ja uusia työpaikkoja. Kajaanin lentoaseman vaikutusalueen **lentoliikenteestä riippuvaisten yritysten liikevaihto 1,7 Mrd€/v ja 1250 työpaikkaa**. Noin 10 % Kajaanin lentoaseman vaikutusalueen yrityksistä on vähentänyt työpaikkoja huonojen lentoyhteyksien takia!
- Lentoliikenteen kriittisyys: Saavutettavuudessa tulee toteutua **3 h saavutettavuustavoite** pääkaupunkiin, joka saavutetaan vain riittävän lentoliikenteen avulla.
- **Puutteelliset matkaketjut**: Kajaanin lentoaseman sekä Kainuun kuntakeskusten ja matkailualueiden välinen liikenne perustuu nykyisin yksityisautoiluun ja taksimatkoihin
- Turvallisuuspoliittinen tilanne vaikuttaa erityisesti itäisen Suomen liikennejärjestelmään. **Geopoliittinen tilanne** korostaa myös **poikittaisyhteyksien merkitystä**.
- Pohjoisen elinkeinoelämän kuljetukset ja **investointipotentiaalin realisoituminen** edellyttävät panoksia liikennejärjestelmään.

Tietoliikenteellinen saavutettavuus

Kuva tehty tekoälyllä

Kiinteän verkon nopeiden laajakaistayhteyksien saatavuus maakunnittain

Prosenttia kotitalouksista 30.9.2024

Maakunta	100 Mbit/s	Maakunta	Valokuitu
Ahvenanmaa	98	Ahvenanmaa	98
Pohjois-Pohjanmaa	92	Pohjois-Pohjanmaa	81
Uusimaa	88	Pohjanmaa	81
Pohjanmaa	86	Pirkanmaa	78
Pirkanmaa	85	Uusimaa	75
Varsinais-Suomi	83	Etelä-Pohjanmaa	74
Satakunta	81	Varsinais-Suomi	71
Päijät-Häme	78	Keski-Suomi	70
Kanta-Häme	77	Etelä-Karjala	69
Etelä-Karjala	76	Kainuu	68
Etelä-Pohjanmaa	76	Kanta-Häme	62
Keski-Suomi	74	Kymenlaakso	59
Kymenlaakso	73	Keski-Pohjanmaa	59
Kainuu	71	Pohjois-Karjala	58
Keski-Pohjanmaa	69	Etelä-Savo	56
Pohjois-Karjala	68	Satakunta	49
Lappi	67	Lappi	48
Pohjois-Savo	67	Pohjois-Savo	42
Etelä-Savo	66	Päijät-Häme	30
Koko Suomi	81	Koko Suomi	68

Lähde: Traficom

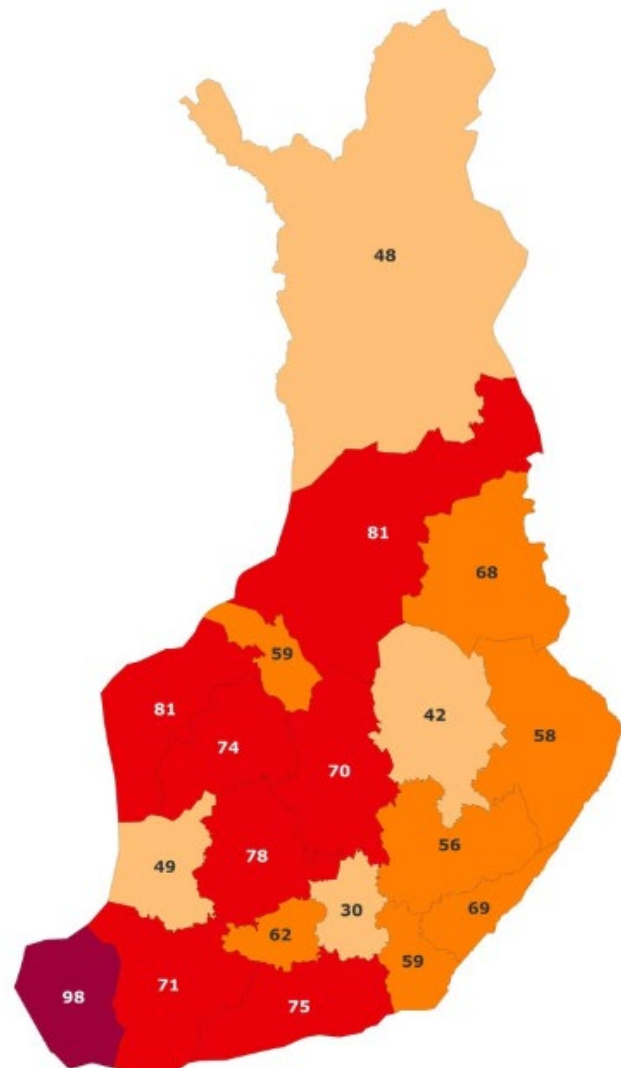
Nopean laajakaistaverkon saatavuudessa alueelliset erot edelleen suuria

Teleyritysten tekemien kiinteän verkon investointien kasvu näkyy erityisesti valokuituverkon laajentumisena. Tämä on nähtävissä koko Suomessa, mutta etenkin suuremmissa asutuskeskitymissä, joissa saatavuutta ei ole vielä aiemmin ollut.

Tilanne on parantunut eniten maaseudun paikalliskeskuksissa, ulommilla kaupunkialueilla sekä kaupungin kehysalueilla. Alueelliset erot ovat kuitenkin vielä suuria.

Traficom 4.2.2025

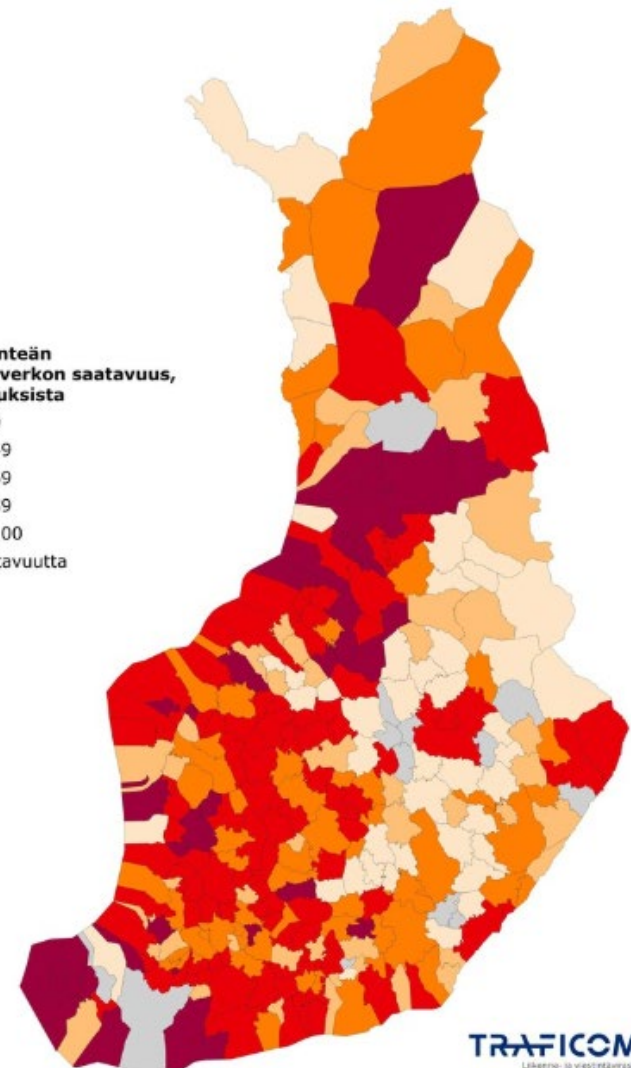
Valokuitu, maakunnat

1000 Mbit/s latausnopeus, kunnat

Nopean kiinteän laajakaistaverkon saatavuus, % kotitalouksista

1 – 30
30 – 49
50 – 69
70 – 89
90 – 100
Ei saatavuutta

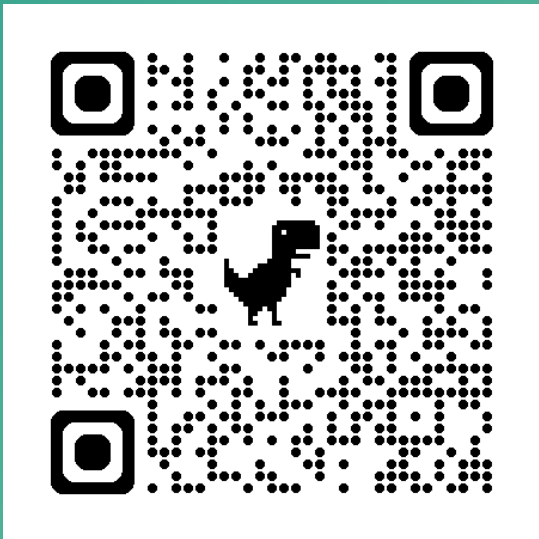

Kuva 1. Valokuituverkon saatavuus maakunnittain sekä 1000 Mbit/s latausnopeuden saatavuus kunnittain vuoden 2024 syyskuun lopussa.

Aluetalouden näkymät

- Kainuun aluetalous kasvanut vahvasti väestön vähenemisestä huolimatta
- ⇒ **Väestömäärä tai väestöennusteet eivät määritä alueen kasvua eikä kasvupotentiaalia!**
- Alueen sisäinen polarisaatio, Kehys-Kainuu ja raja-alueet vaativat toimia ja tukea elinvoiman vahvistamiseen.
- Vuonna 2023 alkanut matalasuhdanne alkanut kääntyä parempaan, joskin työvoiman kysyntä heikentynyt väliaikaisesti.
- Kainuussa on positiiviset näkymät. Elinvoimaisuus on vahvistunut ja on yhä vahvistumassa.
- Isoja investointeja on realisoitunut ja tulossa alueelle useille eri toimialoille => Liikevaihto kasvussa.
- Uudet investoinnit ja tulevat eläköitymiset lisäävät osaajatarvetta! Kainuulaisista yrittäjistä eläköityy 1/3 seuraavan 10 v aikana => Henkilöstömäärät vähenevät.
- **Uusiutuvan energian saatavuus ja Kainuun saavutettavuus avaintekijöitä!**

Tilastoja ja tilannekuvaa Kainuusta:

<https://kainuunliitto.fi/tietopalvelut/tilastot/>

Lisätiedot: Erityisasiantuntija Henna Sormunen
henna.sormunen(at)kainuunliitto.fi, p. 044 410 0733